

ÉLELTÜNK

XXXIX. évf. 3. szám (39. Jg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

2007. március

FÖLTEKINTENEK ARRA, AKIT KERESZTÜLSZÚRTAK XVI. Benedek pápa nagybőjti üzenete 2007-ben

„Föltekingenek arra, akit keresztül-szúrtak” (Jn 19,37). Ez a bibliai mondat vezető nagybőjti gondolatainkat ebben az évben. A nagybőjt ideje alkalmas arra, hogy megtanuljunk megállni, elidőzni Máriával és Jánossal, a szeretett tanítvánnyal amellet, aki a kereszten feláldozta életét az egész emberiségért. Most, a bűnbánat és az ima idején tekintünk tehát előbb részvétellel a keresztre feszített Krisztusra, aki a kálvárián meghalva teljesen kinyilatkozta számunkra Isten szeretetét. A Deus caritas est enciklikámban a szeretet témáját vizsgáltam. Két alapvető formáját emeltem ki: az agapét és az eroszt.

Isten szeretete: agape és erosz

Az Újszövetségben sokszor szereplő agape kifejezés annak az ajándékozó szeretetét jelenti, aki kizárólag a másik javát keresi; az erosz szó viszont annak a szeretetét jelzi, aki birtokolni akarja, ami hiányzik neki, és egyesülni vágyik a szeretett személlyel. Az a szeretet, amellyel Isten körülvesz bennünket, kétségkívül az agape. Tud-e az ember valami olyat adni Istennek, ami még nincsen neki? Mindaz, ami az ember, és amit birtokol: Isten ajándéka, következképpen az emberi teremtménynek van szüksége mindenben Istenre. De Isten szeretete erosz is. Az Ószövetségben a világegyetem Teremtője megmutatta a választott nép iránti megkülönböztetett szeretetét, amely felülmúl minden emberi motivációt. Osz proféta olyan vakmerő képekkel ábrázolja ezt az isteni szenvedélyt, mint amilyen egy férfi szeretete egy házasságtörő nő iránt. Amikor Ezekiel Isten és Izrael népének kapcsolatáról beszél, nem idegenkedik a tüzes és szenvedélyes nyelvhasználatától. E bibliai szövegek mutatják, hogy az erosz Isten szívének része: a Mindenható úgy várja, hogy teremtményei „igen” mondjanak, miként a fiatal völgyény várja menyasszonya igenjét. A gonosz hazugságának csábítására az emberiség sajnos már történetének kezdetétől fogva elzárkózott Isten szeretetétől az önelégültség képtelen illúziójába ringatva magát. Ádám önmagába fordulva el-távolodott az élet forrásától, amely maga Isten, és első lett azok között „akiket a haláltól való félelem egész életükre rabszolgává tett” (Zsid 2,15). Isten azonban legyőzhetetlen maradt, sőt, az ember által kimondott „nem” volt a végső ösztönzés ahhoz, hogy kinyilatkoztassa szeretetét annak egész megváltó erejével.

A keresztes bemutatja Isten szeretetének teljességét

A keresztes misztériumában tárul fel teljesen a Mennyei Atya igrálmánok korlátlan ereje. Nagy árat fizetett azért, hogy visszanyerje teremtményei szeretetét, mégpedig egyszülött Fiának vért. Így a halál, amely az első Ádám számára a magány és a tehetetlenség végső jele volt, átalakult az új Ádám szabadságának és szeretetének legfőbb jelvé. Bizonyosan állíthatjuk tehát Maximosz hitvallóval, hogy „Krisztus, ha lehet így mondani, isteni módon halt meg, mivel szabadon halt meg”. A keresztes mutatkozik meg Isten irántunk érzett erosa.

A KERESZTÉNY ÉRTEKÉK NAGYOBB SÚLYÁÉRT

Angela Merkel szerint az Európai Unió alkotmánytervezetének határozottabban ki kell állnia a keresztény értékek mellett. A Focus című lap kettős interjúja közölte Angela Merkel német kancellárral és Karl Lehmann bíborossal, a Német Katolikus Püspöki Konferencia elnökével.

Angela Merkel, az Unió soros elnökéért először bírálta az alkotmánytervezés tervezetét. A kancellár, aki egyben a konzervatív Német Kereszténydemokrata Unió elnöke, hangsúlyozta: Európának harcolnia kell ezekért az értékekért, még akkor is, ha az Unió nem keresztény klub.

A keresztényeknek határozottabban ki kell állniuk meggyőződésük mellett. A kereszténységre való hivatkozás senkit nem rekeszt ki. A más hitűek kirekesztésétől való félelemben azonban lemondunk arról, hogy saját meggyőződésünkért kiálljunk, fogalmazzunk Angela Merkel a Focus c. lap hasábjain megjelent beszélgetésben.

Korábbi nyilatkozataiban Angela Merkel a német uniós elnökség egyik legfontosabb feladatának nevezte az európai alkotmányozás folyamatának felgyorsítását.

Karl Lehmann bíboros örömet fejezte ki a kancellár felhívása kapcsán. A vonatkozás, s olykor egyenesen gyávaóság, hogy egyértelműen és világosan megnevezzük álláspontunkat, valóban a mi legnagyobb gyengeségünk, hangsúlyozta. Ezért kérdéses még az is, hogy tényleg kialakulhat-e komoly párbeszéd az iszlámmal.

Merkel az európai alkotmánytervezéssel kapcsolatban hiányolta az Istenre történő hivatkozást. Emlékeztetett arra, hogy a német alkotmány hitet tesz „az Isten és az emberek előtti felelősség” mellett. Ennek megkötése nélkül kétséges, hogy „a kereszténység meghatározó hatása” megőrizhető-e a mindennapi politikában. Európának tovább kell foglalkoznia ezzel a kérdéssel, még akkor is, ha Európa „nem keresztény klub”, hanem sokkal inkább egy „érték-klub”, értékközösség. Ezekért az értékekért pedig Európának készen kell lennie küzdeni, fogalmazzunk Merkel.

KNA/MK - Kép: Bundeskanzleramt

Hiszem az erosz - ahogy Pszeudo-Dionüsziosz mondja - az az erő, „mely nem engedi meg a személynek, aki szeret, hogy önmagába zárkózzon, hanem arra készíti, hogy egyesüljön azzal, akit szeret”. Létezhet-e „örültebb erosz” annál, ami Isten Fiát arra indította, hogy egyesüljön velünk olyannyira, hogy sajátjaként szenvedje el büntetése következményeit?

„Akit keresztül szúrtak”

Kedves Testvéreim! Tekintsünk a keresztes átszúrt Krisztusra! Ő a legmegrázóbb

(Folytatás a 4. oldalon)

fr. Kiss G. Barnabás OFM

NAGYBŐJT AZ ÁTALAKULÓ VILÁGBAN

A szokatlan, a kevésbé ismert, az újdonság mindig nagy hatással van az emberekre. Az emberi társadalmakban az idők folyamán kialakultak bizonyos megszokások, írott vagy íratlan törvények. Az elmúlt hónapban a hamvazkodás mély benyomást keltő rítusával kezdtek el az idei Nagyböjtot. A szent időszak a végtelen Isten kegyelmében felszólít bennünket, hogy gondoljuk át újra életünket és térjünk az Úrhoz.

Az egyházi év más időszakához hasonlóan a böjt is drága és hasznos idő. Együtt harc és küzdelem, valamint az önvizsgálat ideje. „A Szent Negyvennapnak két jellegzetes belső tulajdonsága van: egyrészt és elsősorban ez a keresztesre való előkészítésnek és arról való megemlékezésnek, másrészt pedig ez a töredelmek ideje. Ezért kell, hogy a hívők ebben az időben nagyobb buzgósággal hallgassák Isten igéjét, több időt fordítsanak imádságra, hogy így készüljenek a húsvéti misztérium megünneplésére” (LK 109).

Az első nagyböjti vasárnapon Krisztus példát adott: a böjtölők és a Sátánnal harcba szállók vezéréként állt elének az evangéliumban. Mi vagyunk, akik bűnünkben, nyomorúságunkban, az élet „keresztes feszítettségében” és nagyböjti önmegtadadunkban a mennyei Atyához kiáltunk: „Hozzám kiált, és én meghallgatom őt, megmentem, és megdicsőítem őt” (Zsolt 90).

Kulturális és vallási átalakulás világát éljük. Hozzáértőztük életünkhez a bűnbánat, az engesztelés és a lankadatlan újrakézdés. Tartsunk böjtot, és ne engedjünk az olyan kísértésnek, amely a böjtölés feleslegességét és hiábavalóságát akarja velünk elhitetni, és Isten szeretetétől kivonni. A kísértő, a gonosz valóság hatalom mai világunkban, akinek a szándéka, hogy a Szent közelségéből elragadjon minket, hogy védtelenné tegye törékeny életünket. Jól tudjuk, hogy a Sátán munkájának az a célja, hogy az embert Isten elleni lázadásra szítsa, és békétlenséget munkáljon Isten és ember, majd ember és ember között. A szekularizált világ magányosan és megrettenve

áll a gonosz hatalmával szemben, kiszolgáltatva a bűn rontásának és emésztő tüzeinek. Úgy érezzük, hogy nincs kiút. A kiút az Istennél van, a kiutat maga az Isten mutatja meg, mégpedig a gonosz hatalmának lerombolásával. Jézusban jelent meg az emberfeletti gonosz hatalom lerontója. Ezért mutat példát nekünk, amikor a pusztában böjtöl és Isten igéjébe

A keresztesfeszítés, Ismeretlen festő (Master of Budapest), kb. 1500, Szépművészeti Múzeum, Budapest

kapaszkodva ellenáll a kísértésnek, és lerontja a gonosz hatalmát. Egész élete, szenvedése, halála és feltámadása nem irányul másra, mint az Atya akaratának teljesítésére, ami egyben mindig a gonosz, az ördög munkájának lerontása is.

Istenkereső életünket körülveszi a gonosz és az erkölcsi zűllés, a békétlenség és a gyűlölet, az agresszivitás és a szabadosság. Am nagyon sokan keresik a megoldást, a gyógyulás útját. A bűn fogásából szabadulni vágyunk és az Úr megtalál bennünket, avagy mi találunk az Úrra. A békéltetés, a bűnbocsánat szentése erőforrást jelent nagyböjti készülődésünk idején. Hitünk ereje sokszor lanyhul és eluralkodik rajtunk a lemondás, vesztünk Krisztus-követő harci kedvünkől. Tartalmas, harcos, sőt győztes hit szükséges ahhoz, hogy megtapasztaljuk az örök élet ízt. A böjti időben éljünk a szentgyónás és a szentáldozás erejével, a kísértésekkel szembeni vesztés küzdelmekben meggyengült hitünk új tartalmat nyerjen. Merjünk Jézushoz fordulni, és vegyük ki részünket a világban hatalmaskodó gonosz munkájának lerontásában. Maradjunk a bűnbánat alázatából országot és üdvösséget építő keresztények!

Sokan azt mondják, hogy a rosszat gyökerestül ki kell irtani. Az evangélium szelleme viszont azt kívánja, hogy a fizikai betegséghez hasonlóan az erkölcsi rosszat is igyekezzünk meggyógyítani. A lélektan és nevelésan egyértelműen tanúsítja, hogy a kemény büntetésnél hatékonyabb gyógyszer a türelem és a szeretet. Jézusnak is küzdelembe kerül, amíg minket meggyőző feltámadásáról, és nekünk is küzdelembe kerül, amíg megbirkózzunk a hit e nagy titkával.

(Folytatás a 3. oldalon)

A TÜZ MÁRCIUSA (Részlet)

Csámpás, konok netán ez a világ
S végebe hanyatlak, kit annyian üznek,
De élethittel én, üldözöt haló,
Március kofáira és szentjeire
Hadd szórjam szikát és dicsőt a Tűznek.

De Tűz és Tűz, én ifjú testvéreim,
Jaj, a Tűzet ne hagyjátok kihalni,
Az Élet szent okokból élni akar,
S ha Magyarországra dob ki valakit,
Annak százsorta inkább kell akarni.

Életet és hitet üzen egy halott
Nektek, fiatal, elhagyott testvérek,
Az Élet szent okokból küldi a hamu
S láng-óhaját, hogy ne csüggedjetelek el:
Március van s határtalan az Élet.

Ady Endre (1877-1919)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Kereszténység és iszlám

I. rész

Az utóbbi időben erősen kiegyeződött az ellentét az iszlám és a kereszténység között. Két esetben a mohamedán világ felháborodása olyan vehemens formát öltött, hogy a földkerekségen mindenütt központi helyet foglalt el a média tudósításai: az egyik egy dán lapban megjelent karikatúra körül lángolt fel, amely Mohamed-et, mint a főleg Közép-Keleten dúló konfliktusok főszereplőjét, fegyveresen ábrázolja; a másik XVI. Benedek pápának a regensburgi egyetemen tartott előadása nyomán tört ki, amikor is a pápa a hit és ész egymáshoz való viszonyát elemezve, II. Manuel Palaologos bizánci császár egy, az iszlám számára kevéssé hízogó kritikus megjegyzését idézte. Időközben a mesterségesen szított gyűlölködés hullámai, főleg a pápa diplomáciai lépéseinek köszönhetően, lecsillapodtak. Benedek pápa azóta mindig újra hangsúlyozza a kereszténység és az iszlám közötti párbeszéd szükségességét. Ez váltotta ki egyik olvasónk levélét, amelyből a következőkben idézünk:

A Német Püspöki Konferencia irányvonalainak értelmében a kereszténységet a mohamedán vallástól (és a zsidó hittől) többek közt a 'nem-keresztény vallások Istenről alkotott felfogása választja el, amely nem azonos az Istenképpel, aki a mi Urunk Jézus Krisztus atyja.' Ennek alátámasztására olvasónk Meisner kölni bíboros, érsek állásfoglalására hivatkozik, aki helytelenítette a katolikus és mohamedán gyerekek egyes iskolákban bevezetett közös imádkozását, mondván, hogy az 'irányvesztett zavarossághoz, a különbségek elkenődéséhez' vezet. Ezzel szemben XVI. Benedek pápa, törökországi látogatása alkalmával, a török Vallásügyi Hivatal elnökével folytatott beszélgetés folyamán hangsúlyozta, hogy a muzulmánok és keresztények egyazon Istenben hisznek és az élet értelmét és jelentőségét illetően is azonos véleményen vannak.

„Elképzelhető-e - teszi fel levélírónk a kérdést, hogy a Szentatyja csak azért nyújtja meg a muzulmánokkal, mert nem akarja a tévhit erőszakos sötéttségének dicsőítőjává válni a keresztény életlehetőségeit és pusztá tétét veszélyeztetni? Kinek van igaza?”

Miklós atya válasza:

Nem fér hozzá kétség, az iszlám jelenléte a világban az utóbbi évtizedek során globális problémákhoz vezetett. Nem mint-ha Mohamed fellépése és tanainak az iszlám szent könyvében, a Koránban történt összefoglalása óta a kereszténység és az „igazhívók” bármikor bekészen megfértek volna egymással. Az iszlámnak a Koránban megalapozott kizárólagosságra és a világ meghódítására irányuló törekvése, ha másként nem megy, a szent háború, a „dzsihad” által, szükségszerűen kiváltotta a mindig újra fellángoló fegyveres összetűzéseket. A sokat szidalmazott kereszties hadjáratok alapjában véve csak a keresztény világ reakcióját képezték az iszlám-

nak a Szentföld bekebelezését célzó háborús kezdeményezéseire. A Szentföld elvesztése után az Oszmán birodalom folytatta a terjeszkedést Európa felé. Erről tanúskodik történelmünk a XVI. és XVII. század között, és nagy részben a magyar ellenállásnak köszönhető, hogy előnyomulása Bécsnél megtorpant.

A küzdelem a kereszténység ellen a világ egyéb térségeiben, más eszközökkel ugyan, de mindmáig folytatódott: az erőszakos térítés Ázsiában, Afrikában sok, már virágzó keresztény közösség pusztulását és misszionáriusok elűzését, sőt nem egyszer vértanú halálát jelentette.

Az ellentétek okai

Napjainkban az iszlámmal kapcsolatos problémák sokkal komplikáltabbak váltak. Már nemcsak a két világvallás tanbeli ellentéteire vezethetők vissza, jóllehet egyes iszlámvezetők igyekeznek ilyen színben feltüntetni: ez az egyetlen pont, amelyre a Korán alapján hivatkozni lehet, ha a muzulmán tömegeket egységesen mozgósítani akarják. Elhíthetik velük, hogy vallásáborúról, új kereszties hadjáratról van szó, amennyiben a „hitetlenek” - a keresztények és zsidók - koncentrált támadását indították az iszlám ellen. Valójában nem a kereszténység áll szemben az iszlámmal, hanem többségükben keresztény múltú népek olyan országokkal, amelyek lakói muzulmánok. Az ellentétek okai elsősorban gazdaságiak (olaj), politikaiak vagy a kulturális különbségből erednek. Az egyik oldalon anyagilag tehető, technikailag fejlett és relatíve magas képzettségű társadalmakat találunk, a másikon gyakran igen szegényes körülmények között élő, primitív kulturális fokon megragadt, vallási szlamokkal könnyen befolyásolható tömegeket, amelyek politikailag megbízhatatlan, emberi értékükben megkérdőjelezhető vezetők hatalma alatt állnak. Az egymással szembe fordulás, sőt fegyveres összetűzésük valódi okai (lásd iraki háború) sosem derülnek ki.

A vallási ellentétek

Ha a mondottak alapján nyugodtan állítható, hogy a jelenlegi konfliktus nem vallásáború, nem fér hozzá kétség, hogy - legalábbis az iszlám részéről - fennáll a törekvés annak ilyen irányú beállítására. Fontos tehát, hogy tisztában legyünk azaz, hogy mi az, ami a kereszténység és az iszlám közt a tanítás vonalán ellentétes, és mi az, ami esetleg összeköt.

Amint az a bevezetőben idézett olvasói levélből kiderül, a Német Püspöki Konferencia óvatosságra int az iszlámmal létesített kapcsolatok terén, tekintve, hogy a kereszténység és az iszlám Isten-kepe nem azonos. Ehhez a megállapításhoz semmi kétség nem fér: az iszlám oly mértékben hangsúlyozza az egyisten-hitet, hogy a Szentháromság keresztény tanát a leghatározottabban kizárja, sőt úgy állítja be, mintha a kereszténység három Istenben hinne. Ennélfogva, bár Jézust majdnem olyan nagy prófétának tartja, mint Mohamedet, és ismeri Szuýtól való születését, tagadja isteni mivoltát, azt, hogy benne a második isteni személy emberré lett. Ezt leszögezve a Német Püspöki Konferencia olvasónk által említett irányvonalaiában a következőket olvashatjuk: „Akkor is, ha a muzulmán számára a keresztény hit a Szentháromságban idegen, ez semmi esetre sem jelenti: muzulmánok és keresztények két különböző Isten tisztelnek.” A továbbiakban a német püspökök különbséget tesznek az Isten-értés, Isten-felfogás és az Isten-kapcsolat között. Az Isten-felfogás több pontban meg-
egyeznek, és fontos kérdésekben különbö-

zik egymástól; az Isten-kapcsolatnál viszont figyelembe kell venni, hogy mindkét oldal elfogadja az abszolút Isten akaratának való alávetettséget. Ezért lehetséges, hogy „bizonyos alkalmakkor keresztények és mohamedánok egy időben, ha nem is együttesen álljanak Isten színe elé”. A szöveg utal az Assisi-ben 1988-ban tartott Vallások imájára a békéért, amelyen II. János Pál is részt vett.

Nincs, és nem is lehet tehát lényeges különbség e téren a német püspökök és Benedek pápa álláspontja között.

Isten-e Allah?

Olvasónk idéz egy német, magát kereszténynek tartó sajtóterméket, amely szerint „Allah egy bálvány”. Hogy a „Christliche Mitte” című lap ezt a merész állítást mire alapozza, nem derül ki a levélből, mert maga a tény, hogy az iszlám elutasítja a Szentháromság Egyisten elutasítását, nem teszi indokoltá a „bálvány” kifejezést. A zsidóság sem hisz a háromszemélyű Egyistenben, mégse állítja senki, hogy az Ószövetség Istene nem lenne azonos a kereszténység Istenevel. Sőt a kereszténységben belül is van Szentháromságot tagadó irányzat, az Unitárius Egyház, az általa imádott Isten mégsem „bálvány”, hanem isteni természetét illetően azonos a többi keresztény egyház Istenevel.

Mindéből az következik, hogy nem a Szentháromság hite a döntő kritérium annak megállapítására, hogy vajon valószínű isten-e a valamelyik vallásban tisztelt Isten, hanem az, hogy a kérdéses Isten abszolút, transzcendens, szellemi, öröktől fogva létező, végtelen, mindenható, személyes Lény, aki minden lét forrása, teremtoje és magyarázata, a Kezdet és a Vég. Mármost mindez elmondható az Ószövetség és az Újszövetség Isteneről, de ugyanígy érvényes a Korán által megvallott Istenről, Allah-ról. Egyébként az „Allah” szó eredete az arab névelő „al” és az „ilah”, ami Istent jelent, összekapcsolása. Az Ószövetségben (és a többi sémi nyelvben) az Istent jelző rokon-gyökeket különféle változataival találkozunk (él, elohim, elohim), ami arra mutat, hogy Allah nem valamilyen arab isten neve, hanem Isten neve arabul. Ezzel kapcsolatban érdemes felfigyelni arra, hogy az egyetlen Európában beszélt arab nyelvben, a máltaiiban, Istent, mint „Allah”-t emlegetik, és a máltai nyelvben mondott szentmise szövegében (a máltaiak katolikusok!) is mindig Allah-ról van szó, a hívek hozzá imádkoznak.

Mindent összevéve elfogadott álláspont, hogy Allah valószínű Istent, hozzátevé, hogy mi, keresztények persze többet tudunk róla az Újszövetségben kapott kinyilatkoztatás révén, mint amit a Korán közöl róla.

Végül álljanak itt a II. Vatikáni Zsinat „Nostra aetate” kezdetű nyilatkozatának az iszlámra vonatkozó szavai: „Az egyház nagyrabecsülést tekint a muzulmánokra is. Ők az élő és létező Istent imádják, a könyörtől és mindenható, a mennynek és földnek teremtojét, aki szólt az emberekhez. Teljes szívből akarnak hódolni megmagyarázhatatlan rendelései előtt is; így hódol meg Isten előtt Ábrahám, aki ben szívesen látja az iszlám hite a saját ösét. Jézus istenségét nem ismerik el ugyan, de őt prófétaként tisztelik. Szúzi anyját, Máriát is magasztalják, sőt olykor áhitattal fohászolnak hozzá. Várják továbbá az ítélet napját, amikor Isten feltámaszt minden embert és megfizet nekik. Istent pedig főként imával, jótékonykodással és bójttel tisztelik.”

Ma Európában az iszlám masszív módon van jelen. Úgy gondoltam, hogy a fentiekből kiindulva az Életünk következő számaiban összefoglaljuk azokat a pontokat, amelyek keresztény életünket érintik, és ezek ismeretében talán nagyobb megértéssel leszünk muzulmán társaink iránt.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

Általános szándék: Imádkozunk, hogy Isten szavát egyre inkább hallgassuk, szemléljük, szeressük és éljük.

A II. vatikáni zsinat jó 40 évvel ezelőtt tette közzé egyik legfontosabb dokumentumát, a Dei verbum kezdetű zsinati konstitúciót az Isten igéjéről. Ehhez az évfordulóhoz kapcsolódik a mostani általános imaszándék. Azóta az Egyház és a keresztények életében elindult egy gazdagodási folyamat.

- A katolikus biblikus szövetség sokat tett a különféle nyelvű fordítások elkészítésében és forgalmazásában, a biblia tanításának és értelmezésének terjesztésében.

- Más keresztény egyházak és egyházi közösségek szintén lelkesen és eredményesen dolgoznak a bibliai üzenet hozzáférhetővé tételében.

- A konstitúció első szavai találon jellemzik a zsinat és az Egyház alapvető magatartását: „Isten szavát tisztelettel hallja, és hitet hirdet.”

- Az Egyház és a keresztény ember nem önmagából, hanem az evangéliumból él; csak az, aki először hallgatja az igét, válhat annak hirdetőjévé. Isten bölcsességét tanulja, amely a világ szemében „bolondságnak” (1 Kor 1, 23) tűnhet.

- Krisztus él a szent írásokban; ezért az Egyház a Bibliát mindig ugyanígy tiszteli, mint Krisztus Testét. „Az íráskor nem ismerése Krisztus nem ismerése” (Szent Jeromos).

- „Az Írás egyetlen próféciája sem fejtethető meg önkényes magyarázattal, mert sohasem ember akaratából származott a prófécia, hanem a Szentlelektől indítva szóltak meg az Istentől küldött emberek” (2 Pét 1, 20-21).

- Ősi hagyománya az Egyháznak és a keresztényeknek a „lectio divina”: a Szentírás gondos, elmélyült olvasása imádságtól kísérv. Belsőleges párbeszéd ez: az olvasásban Isten megszólít bennünket, az imádságban pedig mi nyitunk meg feléje, és válaszolunk neki.

A zsinat óta eltelt évtizedek komoly megújulást, elmélyülést hoztak az Egyház közösségi és a keresztények személyi életébe. Talán tehetnék valamit én is, hogy előbbre jussak? Talán a „lectio divina” még nem része az én egyéni életemnek? Mindenképpen imádkozom azért, hogy „terjedjen az Úr igéje” (2 Tessz 3, 1).

Missziós szándék: Imádkozunk, hogy állandó gondja legyen a fiatal egyházak felelőseinek a katekéták, a szervezők, valamint az evangélium szolgálatában elkötelezett világiak képzése.

Kétségtelen, hogy a fiatal egyházaknak korunkban sok nehézséggel, megoldandó feladattal kell szembenéznük. Mindamelllett örömeire és reménykedésekre is okuk van: közösségeiket élő hit járja át, jelentős számban vannak papi, szerzetesi hivatásúak, elköteleződésre kész világi hívek. Pontosan ezek a kegyelmi adottságok jelennek nagy kihívást is: meg kell valósítaniuk az egyre mélyebb és szervesebb katekétikai képzést. Ilyen képzésre főleg a jövő apostolainak van szükségük, de szélesebb körben minden hívő közösségnek is. A jövő papjait fel kell készíteni arra, hogy a teljes és hiteles katolikus hit és életvitel képviselésével feljelenjenek meg a hívek nehézségeire, kérdéseire, problémáira. Ki kell építeni a katolikus iskolák rendszerét, és megőrsíteni azok keresztény azonosságát.

Ezeknek a fiatal egyházaknak a püspöket bizonyos rendszerességgel felkérésük Rómát, Péter utódát, azt a várost, amely az apostoli kollégium mély valószínűségű élményt nyújt nekik. Megerősödnének hűtükben, elkötelezettségükben, a katolikus Egyház megélésében. Ők, a püspökök az evangelizálás legalapvetőbb és leginkább felelős hordozói és megvalósítói.

Mi pedig, az egyetemes Egyház plébániái sejtjei és imádkozó keresztényei mindennapos imánkkal csatlakozunk a pápához és a püspöki kollégiumhoz.

Nagy Ferenc S.J.

MÁRCIUS TIZENÖTÖDIKÉN

(Részlet)

Hivatlanul is megjössz minden évben,
Szép március, bilincs-öldő tavasz!
De azt a régi március nem érzem;
A napjár mond csak annak; nem vagy az;
A hit kidőlt, a szívnek semmi lángja;
Fásultan él a kor s eszméitől,
Milton mereng a költő és dalaba
Villám s haragvó melábu vegyül.
Megaláztatás irányba most a kornak;
Ábrándnál egy kis állás többet ér,
Egy zsrnos koncert százan marakodnak,
Hogy egynek jusson mentül több kenyér.
Az igazságot, elvet megtagadják,
S ki értik harca kelne, nincs olyan,
Csak szövődés ma a Magyar szabadság
S az érvő hősön ontott vérfojlam.
Nem, ez nem az a márciusi szellő!
Nem a szabadság élhető lehe,
Egy alvó népet új életre kelte,
Hogy százados rabláncát tépje le!

Reviczky Gyula (1855-1889)

ERDŐ PÉTER EURÓPA ELSŐ KATOLIKUS VEZETŐJE

Az *Inside the Vatican* című vatikáni témaként foglalkozó angol nyelvű katolikus folyóirat minden évben tízes listát készít a katolikus egyház legjelentősebb személyiségeiről. Az európai katolikus vezetők kategóriában idén az első helyen Erdő Péter bíboros, Magyarország prímása áll. A Vatikáni Rádió ebből az alkalomból interjú készített a bíborossal, amelyet az alábbiakban szerkesztett formában közlünk.

- Mit jelent az ön számára ez a megtisztelő hely?

- Nagy megtiszteltetés és számomra, hogy vannak, akik ezt így látják. Ez biztosan Magyarország, a magyar egyház, illetve a mi térségünk egyházának is egyfajta elismerése. Meg vagyok győződve arról, hogy európai viszonylatban térségünknek valóban különleges hivatása van. Hiszen egyrészt most már belül vagyunk az Európai Unióban is, kulturális gyökereink szerint mindig is a nyugathoz tartoztunk, ugyanakkor szerves kapcsolatunk van történelmi és társadalmi értelemben egyaránt Európa keleti felével - bizony a kontinens ebben az értelemben és kulturálisan az Urál-hegységben is túlnyúlik. Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának 34 tagországa messze az Uráltól keletre helyezkedik el, hiszen Oroszország egészen a Csendes-óceánig tart. Ebben az összefüggésben gondolkodva az európai kulturális térről azt hiszem, hogy a mi helyzetünk nagyon is tanulságos lehet sokak számára.

- Bíboros úr októbertől elnöke a CCEE-nek. Milyen újdonságokról tud beszámolni, milyen tervekkel néznek az új év élére?

- Először is az új elnökséggel és a szakosztályok új elnökeivel együtt látogatást tettünk Sankt Gallenben, a CCEE központi titkárságán. Felvettük a kapcsolatot a munkatársakkal, áttekintettük az aktuális ügyeket, és kalendáriumot írtunk, ami mindig a legnehezebb feladat. Rengeteg program van erre az évre is, kezdjük mindjárt egy olyan, amire hamarosan sor kerül: Wittenbergen találkozunk európai egyházi vezetőkkel, hogy a szeptemberben Nagyszébenben sorra kerülő III. Európai Ökumenikus Naggyűlésnek az előkészítő rendezvényét tartuk meg. A tavaszi fél-év másik fontos eseménye egy kölcsönös látogatás a különböző római dikasztériumoknál, amelyet szintén a CCEE elnöksége fog megtenni, hogy megismerje a Szent-székeknek az útmutatásait és elgondolásait az egyházi élet különböző területeiről.

Május 13-án egészen rendkívüli alkalom lesz, hiszen a Szentatya Brazíliába látogat, hogy megnyissa a CELAM (Latin-amerikai Püspöki Konferenciák) európai ülését. Ezen a látogatáson az európai püspököket is képviselni kell, kifejezve ezzel is azt a szolidaritást, ami földrészeinket és egyházainkat összekapcsolja. A COMECE (Európai Unió Püspöki Konferenciáinak Bizottsága) szervez Rómában találkozót az Európai Unió kezdetekéig 50. évfordulója alkalmából. Ezen a rendezvényen képviselőink szintén részt vesznek, bár ott nem mi vagyunk a szervezők. Ezzel szemben a CCEE szervezi azt a júliusi nemzetközi összejövetelt, ahol több mint ezer egyetemi professzor találkozik majd, katolikus és nem katolikus intézményekből egyaránt. Erre Rómában kerül sor, és reményeink szerint a Szentatyaival is találkozunk majd.

Az év további részében szintén számos rendezvényre kerül sor, gondolok itt az Afrikával való kapcsolattartás különböző mozzanataira, hiszen tudjuk, hogy van egy keretszerződésünk az Afrikai Püspöki Konferenciák Tanácsával, amely rendszeres találkozókat és tematikus együttműkö-

deségeket is kilátásba helyez. Az ősz során Nagyszébenben lesz a III. Európai Ökumenikus Találkozó, majd októberben sor kerül plenáris ülésünkre, amelyet a Portugál Püspöki Konferencia meghívására Fatimában tartunk. Éppen az idén van 90. évfordulója a fatimai jelenéseknek. Ez elgondolkoztat bennünket arról is, hogy a fatimai üzenetben van egy európai nép, egy európai ország, amelyről külön is szó van: Oroszországra gondolok, és arra, hogy az orosz kereszténységnek Európa lelkében szintén nagyon fontos helye van.

- A cikkirő az Inside the Vatican-ban azzal zárja a kérdéseit, hogy mesélje el, milyen személyes élményei fűződnek II. János Pál pápához és a mostani pápához.

- II. János Pál pápával kapcsolatban a megragadottság érzése az, ami mindig is megvolt bennem, hiszen Rómában tanuló fiatal magyar papként ott voltam a Szent Péter téren, amikor a Szent Péter-bazilika erkélyéről Felici bíboros kihirdette a pápaválasztás eredményét. Tehát első beszédétől fogva nagy érdeklődéssel és örömmel kísérhettem II. János Pál pápa apostoli munkáját. Ő is szentelt püspökké, ami meggyőződésem szerint különleges személyes és lelki kapcsolatot is jelent. Maig csodálom őt, mint nagy pápát, és mint szent embert is. Azt hiszem, hogy az a karizmatikus erő, ami belőle sugárzott, ma is működik az egyházban. XVI. Benedek pápának a személye mindannyiunk számára régóta ismert, hiszen világhírű személyiség volt, amikor megválasztották. Mint teológust, kispap koromtól kezdve műveim keresztül ismertem és tiszteltem, világos beszédű és katolikus emberként, akinek az írásai mindig megerősítettek bennünket a hitben. Ha a Szentírásra gondolunk, Szent Péternek is éppen az a különleges szerepe, hogy megerősítse a testvéreit. Ezt a megerősítést érezzük, valahányszor a mostani Szentatyaának a szavait halljuk vagy az írásait olvassuk.

A folyóirat top 10-es listája mellett különböző kategóriákban is végeztek felmérést. Ezek között az európai katolikus vezetők kategóriában került Erdő Péter bíboros az első helyre.

Az Inside the Vatican top 10-es listája a következő: 1. A névtelen, üldözött keresztények; 2. I. Bartolomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka; 3. Pietro Parolin prelátus; 4. Erdő Péter bíboros, Magyarország prímása; 5. Elisabetta Valgusti; 6. Caroline Cox; 7. Yehuda Levin ortodox rabbi; 8. Habsburg Ottó; 9. Jesús Colina; 10. Fernando Botero. VR/MK

NAGYBÖJT...

Folytatás az első oldalról.

A szenvedő és dicsőséges Krisztus bennünk és közöttünk akar élni, személyekben és közösségekben testet akar ölteni, titokzatos szentségekben közli önmagát, és jelen van minden kis és nagy eseményben, minden történetben. Mindenki és minden közösség minden tette vagy az Ő keresztútjárása vagy az Ő feltámadása. Átalakuló világunkban el kell fogadnunk, hogy jelen akar lenni bennünk, élni akar velünk és munkánkban. Ha bűnt követünk el, ha az igazságtalanság, a békétlenség, a harag és gyűlölet, vagy a szeretetlenség tanúi vagyunk, akkor ébredjen fel bennünk a tudat, hogy Krisztust feszítettük meg újra. Ha betegek vagyunk vagy szenvedünk, akkor adjon erőt a hit, hogy Jézus járja bennünk keresztútját, nem feleslegesen szenvedve, hanem a világ üdvösségéért vállalva a kínt; és ha vele maradunk és őt követjük, akkor a mi életünk is megdicsőül a keresztthorodásban.

ISMERJÜK MEG PAPPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelképásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelképásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Havas István piarista tanár a Malines-Brüsszel főegyház-megyében élő magyar katolikusok lelkésze, a brüsszeli Magyar Misszió vezetője és egyben lelkész (co-responsable) a brüsszeli „Unité Pastorale de la Woluwe” plébániái közösségben (az új szervezetnek megfellelően, ez négy, egykor önálló plébániát - Saint-Lambert, Saint-Pierre, Notre-Dame des Grâces et Sainte-Famille - fog össze). Ki-nevezését Urbán József piarista rendfőnök hozzájárulásával, dr. Erdő Péter bíboros, az MKPK elnökének felterjesztése és öt évre szóló megbízatása alapján, Godfried Danneels bíboros, érsektől, a malines-bruxelles-i főegyházmege főpásztorától kapta. A Piarista Rend Magyarországi Rendtartományának tagja.

Budapesten született, 1950. november 18-án. A budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett 1968-ban, majd ugyanabban az évben felvételt kért Budapesten a Piarista Rendbe. A kötelező két év katonai szolgálat után megkezdte noviciusit évét (1971-72), majd a rend teológiai főiskoláján tanult tovább (Kalanztánium teológiai főiskola, 1971-1977). A Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen végzett francia-történelem szakos tanárként (1973-1978), majd francia- és történelemtanárként a kecskeméti piarista rendházban és gimnáziumban töltött négy évet (1978-1982). Aztán a budapesti Piarista Gimnáziumba került, ahol történelmet és franciát tanított sok-sok diáknak (1978-2004). A következő két évben (2004-2006) a rend kecskeméti plébániáján szolgált lelképásztorként, majd innen került ki Brüsszelbe.

A sorozatban vett nevelői munka mellett, két évtizeden át (1986-2006) szabad idejében még lelképásztori munkát is

Havas István Sch.P.

végzett a dr. Papp Tamás atya által szervezett budapesti francia egyházközségben.

Fordításai francia nyelvről magyarra: Jean Vanier: A könyvek forrása; Wilfrid Stinissen: Idő és örökkévalóság; Paul Poupard: Mit jelent ma szentnek lenni; Judith Cabaud: A rabbi, aki felismerte Krisztust; Jean Pierre Dubois-Dumée: Múlik az idő, de nem öregsztünk. Legutóbbi fordítása Charles de Montalembert híres műve Árpád-házi Szent Erzsébetéről.

Részt vett a vallásos nyelvvezetett bemutató és vallási ismereteket közlő tankönyv-sorozat (az Európai Unió Leonardo és Lingua pályázatának keretében: Mettez-vous ? mon école...) megírásában: ez utóbbi munka 2002-ben elnyerte a Comission Européenne Európai Nyelvi Díját. A francia kultúra terjesztéséért a francia államtól 2004-ben megkapta a Palmes Académiques kitüntetést.

2006. november 19-én érkezett meg Brüsszelbe, új állomáshelyére, az Arbre Bénit u. 123. szám alatt található Magyar Házba, szervezi a lelképásztori munkát.

Magyar szentmisét tart rendszeresen minden vasár- és ünnepnap 11.00 órakor (elsősorban kisgyerekes családok számára) és 18.00 órakor a brüsszeli Magyar Ház Magyarok Nagyszónya kápolnájában: 123, rue de l'Arbre Bénit (Ixelles), B-1050 Bruxelles; valamint szombatokonként 19.00-kor Louvainben (Leuvenben), a Collegium Hungaricum kápolnájában, Bljide Inkomstraat 18, Leuven tart magyar nyelvű szentmisét.

Érdeklődni: Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, 123, rue de l'Arbre Bénit, B-1050 Bruxelles (XL), Tel.: 0032-(0)2/649 61 88, vagy: 00 32/487/61-40-63. E-mail: havas@piar.hu.

Cserháti Ferenc

Aki próbál kiegyensúlyozott keresztény életet élni, abban nem válik szét élesen a természetfölötti és a természetes élet. Lelki megújulásunkkal jól egybehangzik és azt támogatja, ha Nagyböjtünk során rendezünk dolgainkat, életünket, szokásainkat, elmulasztott kötelességeinket, halasztott adósságainkat, és rendezzük szentségi életünket, mintegy tavaszi nagytakarítást tartunk. Megtöltyünk Jézushoz, akinek erejével a béke és a kiengesztelődés eszközei leszünk, kivesszük részünket a világban hatalmaskodó gonoszág lerontásában.

Az előttnk álló esztendőben Szent Erzsébet-évet tartunk. Büszkén valljuk magunknak, szólitva Árpád-házi Szent Erzsébetnek. Az ő élete szinte eleven képet nyújtja Jézus Krisztus evangéliumának. Elismeri, hogy Isten az Úr mindenek fölött. Felfedezi, hogy az Atya országába csak akkor tud lépni, ha mindenből kiüresíti magát és egészen olyan lesz, mint a gyermek. Minden következményével együtt teljesíti a szeretet új parancsát. Kiüresítte önmagát egészen addig, hogy az inséget szenvedők szolgálatába állt. Felismerte Jézus a szegényekben, az éhezőkben, a betegekben és a kitaszítottakban. Mindeztől odaadta életét, és mindig hitt a szeretetnek. Lemondott a világ hiúságairól, kényelméről, gazdagságáról és fényűzéséről. Legendás élete és alakja vonzó lehet számunkra, hiszen a mi életünk és jötteteink is megnyílnak Nagyböjtünk mélységei felé. Erzsébet példája szerint kövessük a bűnbánó életet: a világias életmóddal való szakítást, az imádság, az önmegtagadás és

az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit. Következtesen valóra váltotta elkötelezettségét, hogy szegényen éljen, mindenét szétossza, és koldussá legyen. Mélységes összhang van élete és tettei között: irgalmas szívű és alázatos bűnbánó. Belső ereje az Istenrel való kapcsolatából fakadt. Szüntelenül az Úr jelenlétében élt, és ez vette a szegények közé. Ugyanakkor a szegényekkel való találkozás is ösztönözte hitét és imádságát. Az Isten felé tartó zarándokútját az elszakadás mérőföldkövei jelzik, míg nem egészen kiüresítette önmagát, mint Krisztus a keresztben. Alakjából öröm és béke sugárzott. Erzsébet a remény szentje. Sok lélek sötétjébe hozott világgosságot, sok szomorú szívnek boldogságot. Bejárta a keresztény szeretet tökéletességének útját, mint világi személy, feleség és édesanya, de fogadalmá után már Istennek szentelt személy, és a nyomorultak megmentésére elkötelezett szerzetes. Születésének 800. évfordulóján újból elénk áll, mint az evangéliumi ónatadás ragyogó példája. A következő hónapokban jobban ismerjük meg őt, csodálkozunk rá, és alakítsunk bennünket is, hogy az Úr békéjének eszközei váljunk. Enyhítsük mi is a körülöttünk élők nyomorúságát, tegyük emberibbé életkörülményeiket és mi is töröljük le mások könnyeit. Sugározzuk magunkból a Fölséges szeretetet mindenütt, ahol nem ismerik a részvétet. Eltöklét hűségére erősítse kitartásunkat a jobban és a gonosz elleni küzdelemben. Példája és közbenjárása világítson életünk útjain, hogy átalakuló világunkban a feltámadt Krisztus tanúi lehessünk! □

Gyermekeknek

ÚTBAN ÖNMAGUNK FELÉ

Csípős szél fúj át a városban, amikor a gyerekek megérkeznek a hittanórára. István atya a sekrestyéjébe tereli a kis csapatot, ahol a tavalyi szentelt barka vár elégetésre a következő napi Hamvazószerdára. Tálcára kerülnek a száraz ágak, és már ropog is a tűz. A gyerekek helyet foglalnak, és nagy csodálkozó tekintettel követik a gyorsan ellillanó lángokat. Minden évben ugyanaz, és mégis mindig izgalmas. Valami várakozás van a levegőben. Várakozás, készülés a húsvétra. István atya viccesre fogja a szót, beszél a túltáplált gyerekekről, akik mindent megadnak a testnek, de hol maradnak a lélek igényei?

A nagybójt feladata kis lépésekkel megtalálni az utat önmagunk felé. Szükséges-e elgondolkodni azon, hogy mit jelent a lelkiismeret, igényünk a jóra? Nehezen indul a beszélgetés, többen úgy érzik, hogy náluk minden rendben van.

Fiataloknak

FELHÍVÁS A BŰNBÁNATRA

Lukács Evangéliumának 13. fejezetéről senki sem állíthatja, hogy könnyen áttekinthető szentírási részlet. Tömeggyilkosságról, szerencsétlenségről olvasunk benne, a példabeszédek sora pedig még feszültebbé teszi ezt az evangéliumi fejezetet. A természetlen fügefáról, a mustár-magról, a kovászról, valamint a szűk kapuról szóló példabeszédek nekünk szóló üzenete - most a nagybójt szent időben különösen - mégis egyértelmű: tartsatok bűnbánatot! A fejezet elején megszert szenciós (ma így nevezzük) események, lehetnek figyelmeztető jelek, ha azokat egy olyan valaki, mint Jézus, az Ő tanításának, üzenetének fényébe helyezi...

Egyesek azt a hírt hozzák, hogy Pilátus parancsára, a katonák lemészárolták az állatáldozatot bemutatni akaró galileaiakat. Egy emberileg és politikailag is megdöbbentő, égbekiáltó esemény... Mások arról számolnak be, hogy Silőében egy összedőlő torony maga alá temetett 18 embert... Nem tudjuk mi volt a szándék

Gondolkodjunk el azon, hogy mit kellett volna másceppen tennünk az utóbbi időben? Bence izeg-mozog a helyén; tegnap megkínózta cicáját; amikor az ki akart menni, ő bezárta; amikor az békésen aludt volna a meleg szobában, ő kizavarta a fagyos kertbe. Panni se valotta be anyukájának, hogy készakarva nem vásárolt be; azt föllentette, hogy elfelejtette. Péter házi feladata is hanyagságból nem készült el. Kifogást mindig lehet találni!

A gyerekekfele, szívekben lassan mégis megindult valami. A vágy, amit Jézus érzett a pusztában, hogy ne engedje lelkükbe a gonoszt. Mindenki tudja, hogy nagyon nehéz jónak lenni, de legalább meg kell próbálni. Vidám gyerekcsoport hagyta el a hittanórát, felkészülve a húsvéti várakozásra, a böjti időre.

Judit néni

kuk a hírhezóknak. Egyszerűen csak a megdöbbenés és a tanácsatlanság vezette őket, vagy valami más is? Egy biztos: mindkét eseményben a halál, az elmulás, az emberi élet végességének fagyos lehetete csapja meg arcukat. S ez az eseményeket összekötő kapocs lesz Jézus szavainak, tanításának is a lényege, magja: „Azt hiszitek, hogy ezek galileaiak bűnösök voltak a többi galileainál, mivel mindezt elszenvetted? Nem...” (Lk 13, 1-9). Ez a döntő fordulat. Ha valaki arra gondolt, hogy a lemészárolt áldozat-bemutatók, vagy akire rádólt a torony, bűneik jogos büntetését kapták, míg mások, akik szintén vétkesek voltak, megszabadultak, tévednek... Ami a bűnt, a vétket s annak következményeit illeti, semmi különbség nincs a szerencsétlenül jártak és a túlélők között. Minden embernek van véte, mindenkinek van oka a bűnbánatra, mindenkinek egyszer számot kell adnia tetteiről...

Pál atya

KASZAP ISTVÁN
BOLDOGGÁ AVATÁSI ÜGYÉRŐL

Kaszap István boldoggá avatási eljárásának posztulátora P. Paolo Molinari jezsuita, aki 1994 óta foglalkozik az ügygel, a Vatikáni Rádió magyar tagozatának nyilatkozott a boldoggá avatási eljárás jelen állásáról. Hangsúlyozta: nincs szó arról, hogy a közeljövőben boldoggá avatják Kaszap Istvánt.

Mint ismeretes, XVI. Benedek pápa tavaly december 16-án, éppen Kaszap István mennyei születésnapjának vigiliáján fogadta el azt a dekrétumot, amely elismeri, hogy Isten Szolgája fősökön gyakorolta a keresztény erényeket.

VR: Páter Molinari, köszönjük, hogy elfogadta kérésünket, hogy pontosan tájékoztassa hallgatóinkat arról, hogy milyen szakaszba lépett Isten szolgálja, Kaszap István boldoggá avatási eljárása?

P. Molinari: Köszönöm szépen a kérdést, különösen azért, mert tudomásomra jutott, hogy Magyarországon olyan hírek terjedtek el, amelyeknek nincs objektív alapja. Ha jól tudom, elhangzott az az állítás, hogy már csak az van hátra, hogy kitűzzék a boldoggá avatás időpontját. Sajnálom, hogy elterjedt ez a hír, bár nagyon örülnék neki, ha Kaszap István boldoggá avatására már holnap sor kerülne. Olyan fiatalemberről van szó, akiről elmondható, hogy életszentségének a híre széles körben elterjedt. Számomra is nagy öröm lenne, ha elismernék, hogy olyan fiatalember volt, aki keresztény módon élt, mégpedig rendkívüli és csodálatos módon, így példát mutathat minden fiatal

számára, nemcsak Magyarországon, hanem a világ összes fiatalja számára, akiknek valóban nagy szükségük van példaképekre.

Megpróbálok most a lehető legjobban felelni kérdésre és elmagyarázom, hogy a boldoggá avatásra miért nem kerülhet sor a közeljövőben. Jelenleg a Kanadában összegyűjtött dokumentáció értékelésének szakaszában vagyunk. Ezt az anyagot a kanadai magyar közösség gyűjtötte össze. Egy valóban rendkívüli gyógyulás esetének a kivizsgálásáról van szó. Ilyenkor arra van szükség, hogy a kánonjogi szabályoknak megfelelően összegyűjtsék az összes orvosi bizonylatot és azoknak a tanúságtételét, akik ismerték a beteg személyt. Ez megtörtént, azonban szükség volt az anyagban bizonyos jogi természetű javításokat végezni. A továbbiakban még ki kell egészíteni néhány pontosítással, tisztázva bizonyos kérdéseket, amelyek a lényegyet érintik, és amelyek szükségessé ahhoz, hogy megállapítsák, hogy ez a rendkívüli gyógyulás valóban a hívek Kaszap Istvánhoz intézett imája nyomán következett-e be, és ezért olyan isteni beavatkozásról beszélhetünk, ami Kaszap István közbenjárására történt.

Amikor a Torontóban lefolytatott vizsgálat minden aktáját érvényesnek ismerik el, akkor nekem az lesz a feladatom, hogy megszerkesszek egy kötetet, amelynek címe „Positio a csodáról”. Ebben a kötetbe bele kell foglalnom az ügyre vonatkozó alapvető orvosi dokumentumokat, azoknak az orvosoknak a hivatalos nyilatkozatait, akik az esetet követték, és azoknak a tanúságtételeit, akik Kaszap István közbenjárását kérve imádkoztak Istenhez. Be kell mutatni, hogy valóban olyan gyógyulásról van szó, amely az orvostudomány szerint megmagyarázhatatlan, továbbá azt is be kell bizonyítani, hogy a rendkívüli gyógyulás pillanatá megegyezik a Kaszap István közbenjárását kérő imával. Ezt a kötetet ki kell nyomtatni. Miután ez megtörtént, a kötetet két orvosnak adják át, akiket a Szenté avatási Kongregáció jelöl ki. Minden esetben kiváló szakértőkről, egyetemi tanárokról van szó, akik annak a kötetnek az alapján, amit én fogok összeállítani és kinyomtatni, kifejtik majd véleményüket, hogy az eset valóban megmagyarázhatatlan-e tudomány szempontból. Ennek a két törvényszéki orvosnak a véleményét azután újabb orvosok vizsgálják meg, akiket a Kongregáció jelöl ki. Az orvosokból álló bizottság tagjai, miután áttanulmányozták az egész anyagot, összeülnek, hogy kifejtésük egymás előtt a véleményüket és megszavazzák a végleges testületi döntésüket. A bizottság feladata nem az, hogy eldöntse, csodáról van-e szó, hanem az, hogy az orvostudomány szerint megmagyarázható-e a gyógyulás, avagy sem. Amennyiben a döntésük szerint a gyógyulást nem lehet tudományosan megmagyarázni, az ügy a teológusokból álló bizottság elé kerül, amelynek 7 tagja van. Az ő feladatuk annak tisztázása, hogy az emberileg megmagyarázhatatlan esemény egybe esik-e a Kaszap István közbenjárása által Istenhez intézett imával, és ennek következtében lehet-e szó isteni beavatkozásról, azaz csodáról. Amikor a teológusok is pozitív módon ítélik meg a gyógyulást, akkor az ügy a bíborosok, és püspökök rendes ülése elé kerül. Ők mondják ki végül, hogy a megvizsgált esetet csodának lehet-e tekinteni. Csak ez után a négy lépcsőfok után terjesztik az ügyet a Szentatya elé, aki, miután tájékoztatták az eljárásról, eldönti, hogy sor kerülhet-e a boldoggá avatásra, vagy sem. VR/MK

A Notre Dame-i konferenciák

A párizsi egyházmegye húsvétra való felkészülésének legszínvonalasabb rendezvénye az 1834-től rendszeresen megtartott, úgynevezett Notre Dame-i konferenciák. Nagybójt minden vasárnapján jeles előadók elemeznek egy-egy problémát az Egyház tanításának tükrében. Kezdetben erre a feladatra elsősorban tekintélyes domonkos hittanórokot kért fel Párizs főpüspöke. A 19. században a francia kultúrharc hangulata uralta a témákat, amelyek főleg az egyházi iskolákat és a hitoktatást érintették. A 20-ik században az Egyház tanításával kapcsolatos erkölcsi kérdések kerültek előtérbe. Most a 21. század elején új úton-módon keresik az újraevangelizálás lehetőségeit. A jubileumi ezredfordulót minden nagybójt vasárnapján neves bíborosok tartottak előadást, köztük a jelenlegi pápa, Joseph Ratzinger bíboros és Erdő Péter Magyarország prímása. Első ízben, 2005-ben beszélgetett el egy-egy katolikus filozófus az élet kulcsfontosságú kérdéseiről egy-egy neves, nem vallásos értelmiséggel. Múlt évben hasonló jellegű párbeszéd indult meg a szellem és természetudomány jeles képviselőivel. Ebben az évben főleg civil egyházas gondolkodási szakterületek a média, művészet, történelem stb. világból igyekeznek feleletet adni a kérdésre: „mi az igazság”.

FÖLTEKINTENEK...

Folytatás az 1. oldalról.

kinyilatkoztatása Isten szeretetének, annak a szeretetnek, amelyben az egymással szembenálló erosz és agape kölcsönösen megvilágítják egymást. A keresztén magá Isten könyörög teremtményei szeretetéért: Ő szomjazik mindannyiunk szeretetére. Tamás apostol felismerte Jézusban „Urát és Istenét”, amikor oldalának sebébe tette a kezét. Nem meglepő, hogy a szentek közül sokan Jézus szívében találják meg e szeretetmisztérium legmeghatóbb megnyilvánulását. Azt is mondhatnánk, hogy Isten erőszakának megnyilatkozása az ember felé nem más, mint agapéjának legnagyobb kifejezése. Valójában a szeretetnek csak az a foka teszi könnyebbé a legnehezebb áldozatokat, amelyben egyesül az ingyenes önfeláldozás és a kölcsönösség iránti szenvedélyes vágy. Jézus azt mondta: „ha majd fölemelnek a földről, mindenkit magához vonzok” (Jn 12,32). Az Úr mindenekelőtt azt várja tőlünk élő vágyal, hogy befogadjuk szeretét, és hagyjuk, hogy magához vonzzon. Nem elég azonban csupán elfogadni szeretét. Viszonzunk is kell azt, és aztán elköteleznünk magunkat, hogy továbbadjuk másoknak: Krisztus „magához vonz”, mert egyesülni akar velem, hogy megtanuljam szeretni testvéreimet az ő szeretetével.

Vér és víz

„Föltekinetek arra, akit keresztülzúrtak.” Tekintsünk bizalommal Jézus átszúrt oldalára, melyből „vér és víz folyt ki” (Jn 19,34). Az egyházatya ezt a keresztiség és az Eucharisztia szentségei szimbólumának tekintették. A Szentlélek működésének köszönhetően a keresztvízsel feltáru előtünk a szentháromság szeretet belső világa. A nagybójt arra készíti, hogy a keresztiség kegyelmével lépünk ki önmagunkból, hogy bizalmas ráhatározással megnyilváníssunk az Atya irgalmas ölésé előtt. A vér, amely a Jó Pásztor szeretetének szimbóluma, különösen az Eucharisztia misztériuma révén árad belénk: „Az Eucharisztia egyesít bennünket Jézus öntáadásának cselekményével... részesei-vé válunk öntáadásának dinamikájának”. Éljük tehát a nagybójt úgy, mint „eucharisztikus” időt, amikor Jézus szeretét befogadva megtanuljuk továbbadni magunk körül minden gesztusunkkal és tettünkkel. Annak szemlélése, akit keresztülzúrtak”, arra készíti bennünket, hogy megnyissuk szívünket mások előtt, és felismerjük az emberi méltóságot ért sebeket. Mindenekelőtt arra fog ösztönözni, hogy küzdjünk az élet megvetésének és az ember kizsákmányolásának minden formája ellen, valamint arra, hogy enyhítsük sokak drámai elhagyatottságát és magányát. Legyen a nagybójt minden keresztény számára megújuló tapasztalat Isten szeretetéről, amelyet Krisztusban ajándékozott nekünk, és amelyet nekünk is minden nap tovább kell ajándékoznunk a felebarátunknak, főleg a szenvedőnek és rászorulóknak. Csak így részeseiülhetünk gazdagon a húsvéti örömben. Mária, a Szép Szeretet Anyja vezessen minket ezen a nagybójtú úton, hogy valóban megtérjünk Krisztus szeretetére. Kedves Testvéreim, gyümölcsöző nagybójt kívánok, és szívből adom rátok különleges apostoli áldásomat. MKPK

A konferenciák teljes mértékben megfelelnek Andé Vingt-Trois párizsi érsek elvárásainak. Szerinte napjainkban nem vitákra és veszekedésekre van szükség annak eldöntése érdekében, hogy kinek van igaza, hanem az egymásra való fokozottabb odafigyelésre, az egymástól való kölcsönös tanulásra, és főleg az igazságról való elgondolkodásra. Ebben a kedélyeket és szenvedélyeket felkorbácsoló nyugtalan Párizsban az Egyház semmiképpen sem unalmas közösség, hanem megbízható támpont és útmutató mindazoknak, akik életük értelmét és lelkük megnyugvását keresik. A nagybójt konferenciákon zsúfoltságig feltöltődött Notre Dame székesegyház bizonyára idén is színekkel bizonyul az érdeklődők befogadására.

Molnár Ottó, Párizs

Floridai levél

TIBETI PILLANATKÉP

A múlt év őszén extrém hegymászók nemzetközi csoportja táborozott a tibeti, majd 19.000 láb magas Nangpa hágó hóval, jéggel borított oldalán, közel a nepáli határhoz. Szeptember 30-án egy, a fehér havon kígyózó emberláncra figyeltek fel a hegymászók. Több mint hetven tibeti igyekezett átjutni a határon, hogy Nepálon át Indiába, a szabad világba érjen. Hirtelen a jéges, fehér csendet puskaropogás hasította ketté. Kínai katonák célba vették a menekülőket. A 17 éves buddhista apáca, Kelsang Namtso holtan rogyott le a hóra. A katonák körülállták, aztán ott hagyták. A halottnál fontosabb volt elkapni az élőket. Több mint harmincan fogságba estek, a többieknek sikerült elmenekülniük. A foglyok között sok gyerek volt, a legkisebb 7 éves! (Indiába küldik őket, hogy a Dalai láma védnöksége alatt megfelelő oktatásban részesüljenek, és szabad jövő álljon előttük.)

A nemzetközi hegymászók között levő Sergiu Matei román kameraman filmre vette a történetet. A képek, szemtanúk beszámolóival, hamarosan kijuttatják Tibetből, óriási felháborodást kiváltva. Igaz, néhányan nem nyilatkoztak. Egyesek vártak, amíg kijutnak Tibetből, másoknak az útjukat szponzoráló cégek tiltották meg, hogy beszéljenek! A csoport cseh vezetője, Josef Šimunek viszont így nyilatkozott a Tibetért mozgalom vezetőjének: Úgy éreztük, mintha húsz évvel ezelőtt lennénk, a kommunizmus éveiben, amikor cseh katonák öltek meg cseh állampolgárokat, akik át akartak jutni a „Vasfüggöny”-ön. Október 12-é és 13-ai kínai újságok szerint a katonák igyekeztek „rábeszélni” az embereket a visszafordulásra, de azok megtagadták őket, s így ők, önvédelemből, „kénytelenek” voltak tüzet nyitni. Egy másik változat szerint a 17 éves lány szervezte nem bírta a nagy magasság ritka levegőjét, ezért halt meg. De az illelétesek sem beszéltek össze. Amíg az egyik jelentés „halálos kimenetelű incidensről” szólt, a kínai Külügyminisztérium egyik tagja nem tudott semmiről.

„Jövőre Kínában lesz az olimpiász. Ez az incidens arra figyelmezteti a világot, hogy a Tibetet sakkban tartó kínai politika néha nagyon brutális lehet.” A hír hozám, Floridába, a Nemzetközi Mozgalom Tibetért újságja révén jutott el. Negyed-évenként jelenik meg a Tibet Press Watch, ezt a beszámólót a 18. évfolyam ősi száma közölte. Az International Campaign for Tibet célja: tanúságot tenni, rámutatni az igazságtalanságokra és segíteni. Az egyesület íránt egyre nő az érdeklődés nem csak Amerikában és Európában, de világszerte. Irodái vannak Washingtonban, Berlinben, Amsterdamban és Brüsszelben.

Végezetül egy hír. A Buffalo-i egyetem meghívta a nagy tiszteletben álló Dalai lámát. Harminc ezen késztülte az előadására. Az igazgatóság nagy megdöbbenésére röviddel előtte levél érkezett a Kínai Követeségtől azzal a követeléssel, hogy vonják vissza a meghívást. A vezetékeset annál jobban meglepte ez a beavatkozás kísérlet, mert „Kína régi barátjának tekintni magát” és számos közös oktatási programjuk van.

A történet (tanulások) vége: Az egyetem határozatlan visszautasította a meglepő lépést, - mire a követség visszakozott.

Bitskey Ella, Sarasota

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

Kéziratokat, fényképeket nem örzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

AZ ÉRSEK ÉS A SÖTÉT MÚLT

Fél órával formális beiktatása előtt lemondott Varsó kijelölt érseke. Stanislaw Wielgus beismerte, hogy a kommunista rendszerben a lengyel titkosrendőrség informátora volt. Nagy feltűnést keltő visszavonulását a Szentatya a kánonjog 401. paragrafusára hivatkozva elfogadta és az érsekségre vonatkozó új döntésig ideiglenesen József Glemp bíborosra ruházta a varsói érseki teendőket.

Az ügygel hosszan foglalkozott a nemzetközi média is. Elsőként a Gazeta Polska című jobboldali lengyel lap utalt a főpap múltján esett foltokra. A 68 éves Wielgus ezek után többször is nyilatkozott a sajtónak, elismerve, hogy papi pályafutása alatt ismételtlen megkereste a titkosrendőrséget, de leszögezte, hogy jelentéseket nem írt és senkinek sem okozott kárt. A kapcsolattartásra is kizárólag azért állt rá, mert egyébként nem kapott volna Nyugatra szóló útlevelet, amire tudományos kutatásai miatt volt nagy szüksége. Wielgus pályafutása jórészt a Lublini Katolikus Egyetemhez kapcsolódik. Lublinban tanított filozófiát, majd lett az egyetem rektora. Erről a posztról hívta 1999-ben II. János Pál pápa a plocki egyházmegye élére.

A kommunista rendszer titkosrendőrségének dossziéit vizsgáló Nemzeti Emlékezet Intézete a főpapra vonatkozó iratokat az interneten bárki számára hozzáférhetővé tette. A kö-

zétett megállapítások többségét Wielgus kohlománynak minősítette, azért viszont nyilvánosan bocsánatot kért, hogy az egyház tilalma ellenére együttműködött a titkosrendőrséggel. Az egyház történelmi bizottsága is vitába szállt a főpap álláspontjával. Ez a testület a klérusra vonatkozó belügyi dossziék értékelésére alakult és Wielgus esetében megállapította, hogy a főpap a rendszer-váltásig kapcsolatban állt a titkosrendőrséggel. A testület hangsúlyozta viszont, hogy nincs bizonyíték arra, miszerint az együttműködéssel bárkinek is kárát lett volna.

A vihar még el sem űlt, a Dziennik című varsói lap dokumentumokat közölt arról, hogy a 70-es években a lengyel titkosrendőrség 12 püspöktől kapott információt. A belügyminisztérium kiterjedt akciója röviddel Stefan Wyszyński bíboros halála előtt kezdődött és azt a célt szolgálta, hogy a főpapi szék megüresedése után a tisztséget a rendszerrel rokonszenvező Bronislaw Dabrowski, a püspökkari értekezlet akkori titkára kapja meg, illetve semmi esetre se a krakkói bíborossal, Karol Wojtylával. Karol Wojtylával töltés be. A rendkívül népszerű Wyszyński utódlása azonban mégsem a kommunista rendszer kedve szerint történt, mert a krakkói bíborost váratlanul papává választották és II. János Pál néven közvetve hozzájárult a kommunizmus

világméretű bukásához. A lengyel egyház élére 1981-ben az igencsak energikusnak tekintett József Glemp került. És a Wielgus körüli botránnyal kapcsolatban Dabrowski érsekről is kiderült, hogy együttműködött a titkosrendőrséggel.

Az érsek ügye az átvilágítást követelő kalmára hajtotta a vizet, egyúttal pedig erősen megtépázta az egyház tekintélyét abban a Lengyelországban, ahol a lakosság elsősorban többsége katolikus és a rendszerváltás óta abban a meggyőződésben él, hogy éppen az egyházban testesült meg az ellenállás a kommunista rendszerrel szemben.

Wielgus érsek kényszerű együttműködése nem egyedi eset az egykori keleti térségben. Sokan a radikális átvilágítást tartják a legmegfelelőbb eszköznek hasonló szomorú fejlemények elkerülésére. A kommunista diktatúra nem tűrt ellentmondást és a beszerzésre kizárta a közéleti szereplőket. Ezért az sem véletlen, hogy éppen abból a táborból a leghangosabb a felhőrdülés Wielgus érsekéhez hasonló leleplezőeset, amelynek tagjai annak idején a rendszer berkein belül élveztek a gulyás-kommunizmus előnyeit.

Vincze András

UTAK ÉS ÚTVEZTŐK

Lénárd Ödön, Timár Ágnes, Szabó Gyula, Soós Viktor Attila: Utak és Útvezetők (Kairosz Kiadó, Budapest, 2006.) című könyvének tárgya a keresztények és a kereszténység sorsa Magyarországon, 1945-1990 között a kommunista államrendszer vallásüldözésének időszakában. A kötet címét és szerkesztését Lénárd Ödön papiarista történész határozta meg, aki ebben az időszakban összesen 18 és fél évet töltött börtönben; a papok közül utolsónak szabadult ki VI. Pál pápa személyes közbenjárására. A könyv tizenhárom megírását 2003-ban bekövetkezett halála megakadályozta, ezért van a könyvnek négy szerzője.

A kötet három, egymást kiegészítő részből áll. Az első Lénárd Ödön történetfilozófiai szintézise a korszakról, amelyet a szerző, a tanár, hallatlan didaktikai készségével, személyes, hitteles élményanyag közbeiktatásával hoz az olvasóhoz drámai közelségbe. A tanulmány „megírását”, nyomdai előkészítését, Timár Ágnes végezte.

A következő rész Szabó Gyula munkája. A témához szorosan hozzátartozó tanulmány az Állami Egyháziügyi Hivatalnak, a vallás és a hit módszeres felöl-

sére irányuló munkáját mutatja be a levéltári anyagok keretében. Az ebben a részben összefoglalt, röviden kidolgozott témák Lénárd Ödön „cédulái”, a könyv tervezett tartalomjegyzékében legfeljebb címzerűen szerepelnek, de megírásukra már nem volt ideje.

Szabó Gyula, és a vele munkacsoportban kutató papok levéltári kutatási anyaga ezeketől az válatos áttekintést. A könyvben közölt levéltári iratok a már feltárt anyagok is csak töredékét jelentik, azonban ez a csekély anyag is mutatja az elmúlt évtizedek vallásüldözésének irányultságát, módszereit és eszköztárát. A szerző nem tekintítesd felsorolását. Arra akar rámutatni, hogy valójában mi történt velünk, és mi magunk hogyan feleltünk ezekre a kihívásokra. Elsősorban a magyar katolikus egyház tiszta evangéliumi jövőjét akarja szolgálni.

A kötet harmadik része, kisebb nyomdai szedéssel, 75 oldalon 538 lapterjedet, Soós Viktor Attila fiatal történész alapos munkája. Az életrajzi és eseményadatok tömör lexikális publikálása, a levéltári leltérek felsorolása, nagy értékű a könyvnek. Háttérét és

történelmi színterét adja a könyvben előforduló történeteknek, amelyek nélkül érthetetlen, hogy könnyen félreérthető az események sora.

Nem lehet szó nélkül hagyni a „Zárszó” címen közölt kiegészítést a Lénárd Ödön-Timár Ágnes ügyében, 1991. május 21-én lefolytatott törvényességi óvás és rehabilitációs peranyagából. A pert a Legfelsőbb Bírószék Elnökségi Tanácsának Bírja vezette le, és itt először hivatalosan megfogalmazta és kimondta a Bírószék Elnökségi Tanács nevében, hogy a vádlottak az akkor érvényben lévő törvények értelmében sem követték el semmiféle büncselekményt. A tárgyalás elhangzott, hogy nem a vádlottak voltak államellenesek, hanem az állam volt vallásellenes.

Törvényességi óvás és rehabilitációs per a Legfelsőbb Bírószék az egyházi ügyekben összesen 3-4 volt. Az összes többi - nem kevés - koncepció per ítéletének érvényességét rendeltetleg törlték el. Eppen, mert ezeket a rehabilitációs pereket nem folytatták le, nagy jelentőségű és példabértékű a Legfelsőbb Bírószék Elnökségi Tanácsának előbb említett ítélete.

Dr. Timár Ágnes O.Cist.

Londoni levél

FÉLMILLIÓ LENGYEL ÉRKEZETT NAGY-BRITANNIÁBA

Az Európai Unió szabályzata és a brit hatóságok engedékenysége lehetővé tette, hogy szinte minden megkötés nélkül érkezessen lengyelek munkavállalás céljából a szigetországba. (A román és bolgár bezárkózást már korlátozták.) Jönnek is a lengyelek tízezreivel. A hivatalos statisztika szerint 300 ezren vannak, de a frissen hivatalába lépett, új lengyel nagykövetség asszony azt állítja, hogy legalább félmillióan, ha nem többen. Ugyanis, aki vállalkozott telepedik le, vagy saját költségén él itt hosszabb-rövidebb ideig abból a célból, hogy megtanuljon angolul, az nem szerepel a kimutatásban. Sűrűn hallható lengyel szó London utcáin. De legtöbben nem a fővárosban vannak, hanem a nagy ipari központokban, a mezőgazdasági termelőterületek vidékein és Skóciában. Itt magasabb a fizetés, még a magasabb megélhetési költségekhez viszonyítva is, civilizáltabb az élet, nagyobbak a lehetőségek. A lengyeleket nem zavarja a zord időjárás, az óvek is hasonló.

A lengyel népesség már eddig is számottevő volt Nagy-Britanniában, hiszen a második világháború alatt ide menekült a teljes lengyel hivatásos hadsereg és beállt brit ezredébe szolgálni. Hozták magukkal a lengyel légierő összes gépét, továbbá a hadsereg vagyont, aranyban. Itt működött a lengyel emigráns kormány, bár az oroszok megakadályozták, hogy ez visszatérhessen a háború után az ország élére, miközben De Gaulle tábornok, vagy Vilma holland királynő rendben reparálta Angliából.

Kulturális okai vannak tehát annak, hogy a lengyelek elsősorban a szigetországba áramlanak és itt, a jelek szerint, jól érik magukat. Vannak saját újságjaik, klubjaik, egyre több lengyel élelmiszer bolt nyílik, még kis városokban is, és a skóciai lengyeliek saját kockás mintát terveztek maguknak nemzeti lobogójuk piros-fehér színeire alapozva, hogy a skót férfiak népviseletéhez hasonló szoknyát, azaz kilt-et varrassanak, és abban parádézzanak a glasgowi vagy edinburghi lengyel klubokban.

A beözönlés okoz problémákat is, mert az újonnan érkezettek a helyhatóságok kötelessége elhelyezni és gyermekeiket iskoláztatni. De a lengyelekkel szemben nincs brit ellenérzés, nem munkanélküli segélyen élnek, hanem szorgalmas iparosok, gyári és mezőgazdasági munkások. Immár mindenki lengyel mestereket ajánl a ház körüli javításokra, mert megbízhatóak és nem drágák.

Ez a társadalmi jelenség azért is figyelemre méltó, mert a lengyel tízezrek érkezését erősödik az egyébként kisebbségben lévő szigetországi katolikus egyház. Az Európai Unió tagság által lehetővé tett munkaerő-áramlás előnyeivel a magyarok is élnek, főleg a szolgáltató iparban tüntek fel Anglia-szerte hazánk fiataljai és leányai, de szintén jönnek orvosok és számítógép programozók. Immár évről évre dolgoznak magyar lányok gyermekgondozó háztartási alkalmazottként brit családoknál. A magyar munkaerő beözönlés mériéke a lengyelnek sokkalta kisebb. S bár a magyarok közül, a lengyelekhez hasonlóan kevesebben vallásosak, a fiatal munkavállalók közül sokan keresik meg a magyar nyelvű egyházi közösségeket, ami vérfességet jelent az öregedő emigráns kolóniák számára.

Londonban az agilis Virágh József atya átvette a katolikus lelkészeg irányítását a nyolcvanadik évét betöltött Tiúttó Györgytől, aki azért rendszeresen miséz, és sokat segít. A magyar vendégmunkás-sereg lelki gondozása, az újonnan kialakult közösség egybeartása, a templomokhoz hű régiókkal szembeni hagyományos feladatok ellátásával együtt nem csak több időt és energiát, de immár nagyobb helyiséget is igényel. Költözik a londoni Mindszent Háza. A város központjától valamivel távolabban, éppen a lengyelek által frekvenciát Ealing negyedben talált a magyar lelkészesség egy megüresedett iskolát, ahol több lesz a hely, mint a régi patinás épületben volt. Ealing nem kültelek, ápol, szép rész Londonnak.

Jó értes, hogy az angliai magyar katolikus egyháznak a hívőszereg bővülése a gondja, mert az anglikánoknak éppen ellenkező előjelű fejtájsák vannak. Túl sok anglikán templom jut egyre kevesebb templomjára hívőre. 47 ezer régi, főként neogótikus stílusban épült templomuk van az anglikánoknak, s ezek közül egyre többet vásárolnak meg a „rapidul” szaporodó nagy-britanniai mohamedánok, hogy átalakítsák mecsetet. Immár olyan templom is van, amelyben újabban olasz vendéglő működik. Cheltenham városában a XIX. századi Szent James's templom megtartotta szerencsére nem szentek ábrázolói, csupán ornamentikus mintázatú színes üvegablakait, de átváltozott Zizzi pizsa-étteremmé.

Változnak az idők.

Sárközi Máttyás

Botos Katalin

HAZA

Szakmunkát írtam angolul a minap. Ezt a fordulatot fogalmaztam meg magamban: „Hazánkban az adott intézmény helyzete...” S automatikusam az „in our country”, vagyis „országunkban” kifejezés került a szövegembe.

Elgondolkodva lapoztam fel a magyar-angol szótárt. Valóban: ez a leggyakoribb fordítási sablon. Van még „szülőföld”, „anyaföld”, sőt „otthoni föld” is a lehetőségek között: native country, mother country, home/land/ is szerepel a kínálatban. Igen, talán ez az utóbbi van a legközelebb a magyar szó hangulatához. Jelzős szerkezetével azonban egyik sem olyan tömör, mint a magyar „haza” szó. Kicsit patetikus lenne azonban bármelyik szóösszetétel használata egy olyan hétköznapi téma esetén, mint mondjuk a magyar pénzintézetek jövedelmezősége. Pedig magyarul mégis gyakran így fogalmazunk: „hazai viszonyaink között”... „Hazánkban...”

Mi, magyarok, a leghétköznapiabb dolgainkban is hazáról beszélünk. Lassan kiürül a szó valódi tartalma, tényleg csak azt jelenti sokak számára, mint az „ország”. Jogi egység, amelyben adózunk, amelynek nyugdíjrendszerében részt veszünk. Esetleg amelynek valutájával fizetünk a boltban - bár ma már Európában számos ország euróban gazdálkodik. De mégis él a kifejezés.

Haza az a hely, ahol otthon vagyunk. Láttam családi körben egy nagyon kedves, régebben készült ausztrál videofilmet. A témája egy repülőter közelében lévő lakóegyed kisajátításának kísérlete volt, amiről a helyi önkormányzat és a repülőter multinacionális tulajdonosa gyakorlatilag megállapodott. Az ott élők a maguk módja szerint otthonosan berendezkedtek a területen, nem is vesznek tudomást a fejük fölött elhúzó gépekről. Megszokták a helyet, ahol élnek, s nem csupán megszokták, de meg is szerették. Jól érzik itt magukat, szolidaritásuk hasonló sorsú lakótársaikkal, s kis egzisztenciájuk felépítéséhez is ez az olcsó telek ad módot. Kutyát, csirkét tarthatnak, szállítási vállalkozásuk járműveit elhelyezhetik, s még kis előkertjük virágait is gondozhatják - az enyhén olomtartalmú földön. A nagyvállalkozó, akinek más irányú tejeszkedésre ugyan lenne módja, de az költségesebb lenne, természetesen erre nem sok tekintettel van. Inkább a kisajátítás „mértányos” terheit vállalja. Még némi nyomásgyakorlástól sem riad vissza. Csakhogy főszereplőnk nehezen érti meg, hogy egy demokratikus jogrendben eladható az, amit ő nem akar eladni. A végsőkéig elmege, s egy nagy tapasztalatú, bölcs és öreg alkotmánybíró barátságának köszönhetően, megnyeri a pert a kis közösség javára. Hivatkozásuk az alkotmány ama paragrafusára alapozódik, hogy „a jog és igazságosság keretein belül” van csak az államnak joga kisajátítani közérdekből a magántulajdont. S a hely, ahol élnek, pénzben nem kifejezhető értékeket jelent a Reptéri lejtő lakói számára: Házacsakájuk nem lakás, hanem otthon. Lakást el lehet adni - otthon csak felépíteni lehet. A benne lakók életéből, örömeiből, bánatából, emlékeiből. Nem lehet igazságosnak tekinteni azt a kényszerintézkedést, amely egy mindezt a legkevésbé sem nem pótló bérleménybe szorítaná ki őket, mégoly „mértányos” ingatlanpiaci árak figyelembe vétele esetén sem. Hiszen azok az árak nyilván tartalmazták az olomszenyezés, zajártalom minden csökkentő tényezőjét - de a kisember mást nem tud megfizetni. Mint az egyik arab tulajdonos mondja: „Azt mondták, a repülő miatt házunk ára esik... De ahonnan én jöttem, ott a leve-

gőből bombák estek házukra... Nekem ez itt nagyon jó hely...”

Elbeszélgettem az unokáimmal: mi volt a filmbeli magas bíróság döntésének valóságalapja. Egy „áru” használati értéke bizony messze meghaladhatja annak (piaci) értékét. Ha a kisajátítás a megélhetési alapokat szétrombolja - a vonatkozó és teherkocsik elhelyezése elhanyagolható -, valóban a méltányosság keretein túl okozott volna kárt a döntés a felelnek. Ráadásul még a legutilitaristább megközelítés szerint se indokolhatta a döntést a közjó, hiszen volt más alternatíva is a közösség számára egyébként kívánatos fejlesztés megvalósítására. Szóval, nem csupán a szív döntött az ügyben.

Azért ehhez természetesen szükségeltetik, hogy az adott országban valódi demokrácia legyen. Jó döntések csak akkor születhetnek, ha a ténylegesen független bírák tudják a különbséget rendbontás és demonstráció, lakás és az otthon, ország és a haza között.

Az emigrációban élőknak szerencsés esetben két hazát adott a végzetük. Itthon, a jogtalanságok szaporodását látva, a mind nehezebbé váló életkörülményeket megtapasztalva, keserűen szakadnak fel bennem a költő szavai: „Haza csak ott van, hol jog is van” És fontos, hogy e jog ne áltálgos manipulációk fedőneve legyen.

Petőfi zseniális szavait kell felidézünk: *Ha majd a bőség kosarából mindenki egyaránt vehet, Ha majd a jognak asztalánál mind egyaránt foglal helyet, S ha majd a szellem napvilágá ragyog minden ház ablakán, Akkor mondhatjuk, hogy megálljunk...* Akkor mondhatjuk: „Ime, hát megeltem hazámat” (József Attila). □

Borbándi Gyula

ÉLETEK
A VIHARBAN

Az 1956-os magyar forradalom ötvenedik évfordulója nemcsak a hazában, de szerte a világban magyarokat arra indított, hogy a félszáz évvel ezelőtti eseményekre nemcsak ünnepléssel, de maradandó cselekedettel emlékezzenek. Ilyen, az alkalomhoz illő tettek minőségű egyfelől a forradalom jelentőségének különböző módon és formában történő méltatása, másfelől az emlékek felidézése és a jövőnek való megőrzése.

Ebben a szellemben és megfontolással született a Münchenben élő W. Nagy Sarolta Budapest kiadott „Vihartépet életek” című könyve, amelyben a forradalmat felidéző beszélgetéseit közli. Mégpedig olyan, részben külföldön, részben Magyarországon élő kortanúkkal, akik 1956 eseményeit a hazában élték át. Munkájának bevezetőjében azt írja, hogy interjúalanyaitól „egy hazug korban felnőtt ifjúság” tagjaként választ kerest „arra, miért félték az emberek 1956 előtt, miért robbant ki a forradalom, miért menekültek tömegesen, hidegben, esőben, hóban a bizonytalan jövőbe, egy ismeretlen világ felé 1956 őszén.”

A szerző nem említi, pedig érdekelné az olvasót, hogy ő maga élt-e már a forradalom alatt, mikor és hogyan került idegenbe, hol telepedett le és mivel foglalkozik. E recenzió írója személyesen is ismeri. Németországban él, a müncheni magyarok közösségének megbecsült tagja. Könyve első írói vállalkozása.

A kötet rövid történeti visszapillantással indul, amelyben a szerző felidéz az első világháborút követő trianoni béke és az ötvenhatos forradalom közötti három és fél évtizedet, tehát a Horthy kormányzó nevével illetett időszakot és a háború utáni szovjet megszállás kezdeti éveit. A főrészben olvashatók azok az interjúk, amelyeket a szerző tizenkét kor-

tanúval folytatott. Mindenkit személyes részvétele és az események értékelése felől faggatott, valamint arról, hogyan alakult a sorsa az ország elhagyása után. Bizonyára volt ok arra, hogy a megkérdezettek közül háromnak csak neve kezdődött ismerhetjük meg. Érdekes lenne azonban legalább azt tudni, hogy ezek miért kívánták nevük elhallgatását. Az interjúkat W. Nagy Sarolta kiegészítő megjegyzései, a felhasználó bő irodalom, a megkérdezettek rövid életrajza, valamint dokumentumokat tartalmazó függelék követik.

A megkérdezettek közül a legidősebb születési éve 1924, a legfiatalabbé 1948. A legtöbben 1924 és 1934 közötti évtizedben születtek, tehát a forradalom alatt 22-32 évesek voltak. Kérdésekre feleltek, de a beszélgetések készítője nem nyomtatta ki ezeket, így hát a válaszolók összefüggő szövegben vallanak mindarról, amiről kérdeztek őket. Hasznosak és jók a lábgyegyzetek, valamint bizonyos részekhez illesztett lírai és prózai idézetek. Az interjúszövegekben gyakran történetek utalások a forrásokra, ami azért is hasznos, hogy ha az olvasó valamiről bővebb adatokra kíváncsi, rögtön tudja, hol keresheti őket. Érdekes és a helyül való takarékoskodás jele, hogy a források megjelölése nem a hagyományos módon a lap alján történik, hanem a megfelelő szövegrészben zárójelbe tett számmal, amely a kötet végén, a „Felhasznált irodalom”-ban ugyancsak e számmal jelzett műre utal.

Néhányat kiragadva a kötetben megjelent fényképek interjúkból, hadd említsem meg a ma Münchenben élő *gróf Degefeld Pál* színes és érdekes történetét először Erdélyből a magyar fővárosba, majd Budapestre Nyugatra való meneküléséről. Ugyancsak élvezetes olvasmány *Róczy János* tanár beszámolója a forradalmat megelőző és követő időről. A többi között azt írja, hogy „A forradalom alatt - kislámra gondolva - fegyverrel nem harcoltam, viszont az átélteket rögzíteni akartam, hogy sohasse felejtsem el. 1956 őszén írt forradalmi naplómát kincsként őrzöm, hiszen naplót sem az előtt, sem azóta nem írtam. Akkor viszont úgy éreztem, hogy életem legnagyobb, legcsodálatosabb élményét rögzítenem kell. Naplómát éveken keresztül rejtettem házkutatások elől, míg édesapám 1969-ben kijuttatta Svájcba.” *Foky-Gruber Gyula* németországi zongoratanár és furulyaművész ugyancsak Budapestet élte át a forradalmat, amelynek napjaiban - mint írja - „fellekesülve a pesti srácok bátorságán, rövid zeneművet komponáltam... Egy-szólamű változatát kitűztem a város falaira és fáira, azzal a felszólítással: 'másoljátok, terjesszék!' Szinte mindenütt éreztek Petőfi Sándor újraéledt szellemét.”

Az ugyancsak németországi *Tihor Péter* gépészmérnök és egyesületi vezető elmondta, hogy első menekülési kísérlete 1951 tavaszán nem sikerült, az ausztriai kelet-nyugati zónahatáron szovjet katonák elfogták, visszatoloncolták Magyarországra, ahol börtönbe zárták, majd munkatáborba került. Az ötvenhatos forradalmat szabad lett, majd utána ismét Ausztriába menekült. *Sujánszky Jenő* tisztviselő az ötvenes évek első felében aktív résztvevője volt egy ellenállási csoportnak, lefogták, fegyveres szervezkedés címén bíróság elé került, 17 évi börtönrre ítélték, majd ezt 13 évre csökkentették. A forradalom alatt lett ismét szabad. Bekapcsolódott a Corvin-közi harcokba. A letartóztatás elől november végén Ausztriába menekült, majd Franciaországban a szabadságharcos szövetség vezetőinek egyike lett. A fiatalabbak közé tartozik *Bánó Sándor*, aki részt vett a Sztálin szobor leöntésében, Kolumbiában telepedett le, Bogotában építési vállalkozó lett, később kanadai cég vezetőjeként Magyarországra került. *Máté Imre* költő és fele-

(Folytatás a 7. oldalon)

Máriás József

Beke György
1927-2007

Február 8-án szülőfalujában, a Háromszegi megyei Uzonban temették el a január 19-én Budapestben 79 éves korában elhunyt Beke Györgyöt, a szociográfiai riport erdélyi nagymesterét. Újságírói és szépirodalmi munkássága központjában a kisebbségbe jutott erdélyi magyarság szellemi értékeinek védelme, hagyományainak következetes ápolása, jogsérelmeinek kimondása állt.

Ha valaki arra vállalkozna, hogy riportútjainak színhelyeit, állomásait térképre vezesse, azon aligha maradna fehér ott. Az erdélyi nagyvárosokban épp oly otthonosan mozgott, mint a pár száz lelkes kis falvakban. Szándékának tisztasága, következettsége, az ember iránti tisztelet és megbecsülés megnyitotta előtte az emberi szíveket. Írásaiban a közösség lelke lüktetett, azé a közösségé, amelynek az elszennvedett sérelmek miatt sajgott a szíve. Riportjaiban, könyveiben a reménytelenségnek, a csüggedésnek egy tömön-dattnyi helye sem akadt! A közösséggé váló cselekvés értelmét és lehetőségeit tárta az olvasók elé. S hogy szavainak súlya legyen, előszeretettel idézte az előttünk járt történelmi hősök példáját. Mindenkor és mindenhol avégett, hogy helytállásra buzdítson.

Az önmagunk keresésére biztató író „barangolólkötetei”-vel eladdig páratlan vállalkozásba fogott: fölkeresni Erdély minden régióját, a jelen és régmúlt idők ösvényein járva igazolni és fölmutatni azt, hogy az erdélyi magyarságnak történelmi jussa van szülőföldjéhez, kultúrája ápolásához és védelméhez.

A nemzetiségek beolvadását tüzzel-vassal szorgalmazó román hatalom zaklatásai elől települt át a diktatúra vég-órájában Budapestre. Ha a nacionalizmus csahosai azt hitték, hogy „megszabadultak” tőle, csalódnuk kellett. Beke György újabb köteteiben, írásaiban az addigalig is fokozottabb vehemenciával kelt az erdélyi magyarság védelmére, a politikusoknál következetesebben, szókimondóan kérte számon az 1918-ban Gyulafehérváron beigért autonómiát és egyenjogúságot. Szólt arról a közönyről is, amely a kisebbségi jogszérelmeket övezi a nemzetközi politikai életben.

Folytatta és majdnem kiteszítette az Erdélyt bemutató riportkönyveit. Az utóbbi hónapokban szülőföldje, Háromszék bemutatását célzó 9. kötet írásait rendezte. E könyvekben az anyaország elé tárta azokat az értékeket, amelyeket Erdély múltja és a még ott élő nemzetársak jelenthetnek, nyújthatnak nekik, példát szolgáltatva a nemzet tudat őrzésére és ápolására.

Amikor nagy elődeinkre hivatkozott, sosem mulasztotta el fölemlíteni Erdély nagy püspökét, Márton Áron példáját, aki „magyar népének következetes védelmezője” volt. 1946-ban a miniszterelnöknek írott levelében semmitől és senkitől sem félve vetette papírra: „A teremő Isten elgondolása szerint a kis népek létjoga éppoly erős, mint a nagyoké. Élni akaró nép kisebbségi sorsban sem törődhet bele abba, hogy magát föloldozza a többségi nemzet önzésének, amely a természetjog és az isteni törvények által megvont határokat túllépi...”

...Beke György halálában visszatért szülőföldjére. Visszatért? - kérdezhetnénk. Aki műveit ismeri, az tudja: ő Budapestben is Erdély hűséges fia maradt, tollát ott is az erdélyi magyarság sorsa iránti aggodás vezette.

Isten adja, hogy a köteteti sokaságban megfogalmazott gondolatok, eszmék hosszú ideig szolgálják a nemes szándékot: önmagunk keresését és megtalálását, a megmaradásban vetett hitünk erősödését. □

HÍREK - ESEMÉNYEK

Újabb csoda

Újabb csodáról számolt be a Gazeta Wyborcza, amelyet bizonyítékul ismerhetnek el II. János Pál pápa boldoggáavatási eljárása során. A pápa boldoggáavatási ügyének egyházmegyei szakasza várhatóan április 2-án lezárul.

Egy hat hónapra született, vese- és szívrendellenességgel világrajött kislány gyógyulásáról van szó. A kislány 2005 júliusában császármetszéssel jött a világra Czeszochowában. Az orvosok szerint semmi esélye nem volt a túlélésre.

Szülei mélyen vallásos emberek, édesanyja magánál tartotta a néhány hónappal azelőtt elhunyt II. János Pál pápa fényképét, minden nap imádkozott, és kérte közbenjárását a gyermek gyógyulásáért. A kislány két napos volt, amikor veséje működni kezdett és a szívműködése is helyreállt. A Gloria Maria névre keresztelt kislány azóta teljesen egészséges. A szülők leírták az esetet és elküldték a boldoggáavatási ügyet vizsgáló bizottsághoz.

További csodák elismerése is folyamatban van: egy parkinson-kóros fran-

cia szerzetes közössége is II. János Pál közbenjárását kérte a nővér gyógyulásáért, ami - orvosilag megmagyarázhatatlan módon - két hónappal II. János Pál pápa halála után meg is történt.

Tavaly novemberben, mindenszentek napján egy tüdőrákban szenvedő fiatal olasz férfi csodás gyógyulásáról számolt be Gerardo Pierro salernói érsek.

*

2426 nyelven

Szerte a világon mintegy 2426 nyelven olvasható a Biblia - adta hírlül a Német Bibliatársaság Stuttgartban. 2006-ban a választék 23 nyelvre gazdagodott. A teljes Bibliát eddig 429 nyelvre fordították le, az Újszövetség pedig 1145 nyelven jelent meg. A további nyelveken pedig részletek olvashatók a Könyvek Könyvéből.

A Biblia ezzel a történelem legtöbb nyelvre lefordított könyve a könyvnyomtatás feltalálása óta. A bibliatársaság szerint a földön beszélt nyelvek száma mintegy 6500-ra tehető.

KNA/MK

SZÁJRÓL SZÁJRA

Konrad Adenauer

Idén lesz negyven éve, hogy a Német Szövetségi Köztársaság első kancellárja 91 éves korában elhunyt. Ő maga mondta, hogy tulajdonképpen három életet élt. Az első 1917-ig terjedt, a második a kölni főpolgármesterség kora, a harmadik pedig az összeomlás után kezdődött. A német történelem egyik legviharosabb korszakában született, működött és lett országának legbefolyásosabb politikusa. Gyermekként megérezte a német császárság idejét, majd két világháborút és a nemzeti szocializmus diktatúráját. Mind-ezket a viharok, a világ változása, sorsának hullámválása soha nem rendítette meg hívő katolikuságát. Ez a hit adott neki erőt elviselni a sok megpróbáltatást, amely magánéletében is sújtotta. 1916-ban meghalt első és 1948-ban második felesége; egy autóbalesetben arca szinte a felismerhetlenségig összezuhanzott, gyógyulása után alakult ki markáns arca, amely élete végéig ismertetőjele maradt.

A fiatal Adenauer jogi tanulmányai után, 1904-ben, megházasodott, feleségül vette Emma Weyert, akinek szülei mindkét oldalról befolyásos kölni polgármester-családból származtak. Így Adenauer már a politikai életben való szerepet vállalása előtt kiváló összeköttetésekkel rendelkezett városában. Az első házasságból három gyermek, a másodikból Auguste (Gussie) Zinsserrel öt született.

A kölni adminisztrációban betöltött állások, a városi polgársággal - ideértve a munkásságot is - kialakított kapcsolatai, de főként a lakosságának az első világháború idején élelmiszerezéssel való ellátása, segítettek abban, hogy 41 éves korában elnyerje a kölni főpolgármesteri hivatalt. Mint a rajnai tartomány képviselője, kénytelen több időt tölteni a fővárosban, Berlinben. 1921-től, mint az államtanács elnöke, nemcsak pártjának, a Centrum pártjának, hanem az országnak is jelentős politikusa lett. 1926-ban még kancellár jelöltséget is felkínáltak neki, de ő megmaradt szűkebb pátriájának szolgálatában.

Mint hívő katolikus kezdetektől fogva elutasította a nemzeti szocializmust. Ennek szembetűnő példája volt, hogy nem fogadta Hitlert 1933-ban, amikor választási beszéd tartására érkezett a városba. Sőt még a horogkeresztes zászlókat is el-

távolította a Rajna hídról. Miután pártja támogatta a nemzeti-szocialista hatalomátvételt, Adenauer egyedül maradt meggyőződésével, és életét is veszélyeztetve élte. Elmenekült Kölnből, és otthonába, Rhöndorfba ment belső emigrációba. Teljesítményeit kölni főpolgármestersége idején még Hitler is kénytelen volt respektálni, és így családjával visszavonultságban vészelte át a harmadik birodalom idejét.

Rhöndorfban módja volt feltalálói képességének fejlesztésére, hiszen a kerészkedés mellett erre is maradt ideje bőven. Kevesen tudják, hogy a második világháború után a nálunk, Magyarországon is elterjedt szójakolbász Adenauer első világháborús találmányán alapszik. Hús nélkül, szója alapanyagból készült kolbásza nem örvendett közszeretnek, de tápláló volt, és csillapította az éhséget. Ezenkívül - többek között - fényellenzőszemüveget gyalogosok számára, és világító stoppolófát (!), valamint egy korpából, kukoricából, burgonyából, és rizslisztből dagasztott kenyeret „talált fel”.

A második világháború után az amerikai katonai hatóság visszahelyezi kölni főpolgármesteri hivatalába, és ezzel megkezdődik Adenauer harmadik élete. Részt vesz a CDU, a Kerésztyendemokrata Unió alapításában, amelynek rövidesen elnöke lesz. Elnöke továbbá a Szövetségi Köztársaság alkotmányát megszervező és elfogadó tanácsnak. 73 éves korában - 1949-ben - egyetlen szavazat (a saját szavazata) többséggel kancellárnak választják meg. 1955-ben sikeres moszkvai tárgyalások során eléri az utolsó német hadifoglyok szabadon bocsátását. Az ő kancellársága idejére esik a Ludwig Erhard által kidolgozott szociális-piacgazdaság kialakítása. Vezető szerepe van a Franciaországgal történő kibékülésben, ugyanakkor az Izraellel való viszony normalizálásában. Németország az ő kancellársága alatt lesz tagja a NATO-nak és az Európai Gazdasági Közösségnek. Egyike a nagy európaiaknak.

1963-ban a Spiegel magazin körüli botrány után visszavonul, de öröksége máig érezhető az egyesült Németország életében. Államférfi volt, nemcsak politikus.

Közreadta:

Ramsay Győző

Az embereket csak boldoggá kell tenni

Kuklay Antal körömi plébános, a Szent Erzsébet Jubileumi Év előkészítő bizottságának tagja. A Központi Papnevelő Intézet szeminaristájaként 1956. november 4-e után segítségét nyújtotta az ELTE joghallgatóinak a menekülésben. Ezeket írja '56-ról és Árpád-házi Szent Erzsébetről:

Páter Pio látomása szerint Magyarországot egy kalitka, amelyből kirepül egy világot megörvendető szép madár. Számomra ez a jövődőlés most teljesebbé: Magyarország újjászületésének 50. és Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulóján.

Sokat gondolkodtam azon, mi volt az a közös eszme, ami miatt mindenki joggal sajátjának érzi '56-ot. Azt hiszem, az autonómia és a szolidaritás érzése ez a két összetartozó vágy, erő. Az emberi természetnek ez a kettős gyökerét akarta kitépni a diktatúra. Ez az elfojtott érzés tört fel elemi erővel, vetett lángot és világította be a világot. A személy, a család, a civil közösségek, a tudomány, a művészet, a vallás, a kis népek és nyelvek autonómiájának igénye és az értük hozott heroikus áldozat keltette fel akkor a világ bámulatát és ébresztette fel lelkiismeretét.

Szent Erzsébet egyéniségének is ezt a két vonását csodálja az egész világ: egy szuverén személyiség ragyogó sugárzása és a segítő részvét eksztatikus öröme. Ezt az érzést éltém át a jubileumi év nyitó szentmisén Sárospatakon és a Szent István-bazilikában, majd a Liszt Ferenc oratórium előadásán a Művészetek Palotájában.

Az emlékezés mellett ez az év az építkezés éve volt. Sárospatakon, a Szent Erzsébet szülőháza helyén épült, s romosan visszapakott katolikus elemi iskola épületéből elkezdődött a Szent Erzsébet Ház kialakítása. Ez lesz az Egyházi Gyűjtemény, a Szent Erzsébet Történelmi Társaság, a

ÉLETEK...

(Folytatás a 6. oldalról)

sege, Darázs Mária festőművész nő a pesti, majd győri forradalmi eseményekben való részvétel miatt menekültek Münchenbe, ahol öt gyerekek született. Műveikben ébren tartják Ötvenhat szellemét és a reál való emlékezést.

A kötetet rövid fejezetek zárják, „Néma gyász” címmel, ilyen témákkal: emlékezés a forradalom mártírjaira, a halott fővárosra, a szerző gondolatai a forradalommal kapcsolatos témákról és eseményekről, a világviszhang felidézése, megjegyzések a magyar ötvenhat által ihletett versekhez, stb. Ezeket érdemes lett volna élmény- és gondolatszálankokat összefogó, egységes fejezetű növesztetni. Így azt az érzést kelthetik, hogy a szerző mindenféle írást összevegyített és közzétett, csak hogy terjedelmesebb legyen a kötet. Pedig nyilvánvalóan nem ez volt a szándéka.

Jó tájékoztatást nyújtanak a Függelékben közzétett dokumentum-másolatok, igen informatívak a szerzőkről készített rövid életrajzok (bevehető lett volna a kötet szerzője is, akinek életrajza bizonyára ugyanúgy érdekelheti az olvasót, mint a megintjűvöltak adatai). Rendkívül gazdag a magyar és más nyelvű forrásmunkákról tájékoztató bibliográfia. Itt azonban szakszerűben és a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően kellett volna eldönteni, mi és hogyan kerüljön be. Erre is vonatkoztatható a recenzens ama észrevétele, hogy a mű javát szolgálta volna, ha a kiadó gondoskodott volna a munkának jelentőségéhez méltó lektorálásáról.

W. Nagy Sarolta: Vihartépet életek 1956, Kairosz Kiadó, Budapest 2006. Megrendelhető: flamencows@gmx.de, Tel.: 0049-(0)163 45 30 144. □

Nemzetközi Szent Erzsébet Baráti Kör, a Szent Erzsébet Iroda és a Szent Erzsébet Ut Alapítvány székhelye és az Európai Kulturális Utak keretében tervezett Szent Erzsébet-út kiinduló állomása.

Amikor Erzsébet megkapta özevgyi járandóságát, összehívta a környék koldusait, megvendégelte és megajándékozta őket, majd nagy tüzet rakatott. A koldusok körülültek a tüzet, és énekelni kezdtek. Erzsébet ekkor így szólt társnőjéhez: Látjátok, mindig mondtam nektek, hogy az embereket csak boldoggá kell tenni.

Rakjuk meg mi is Erzsébet tüzeit, és tegyük boldoggá az embereket!

(Forrás: MKPK Sajtóiroda)

Jótekonysági Magyar Bál

Február 3-án, immáron 13. alkalommal került sor Brüsszelben, a Concert Noble pazar dísztermében a jótekonysági céllal rendezett Magyar Bálra. A gyönyörűen megterített asztalok körül 315 vendég foglalt helyet, elsősorban magyarok, de Európa szinte minden országából érkeztek vendégek, még az újonnan csatlakozott Romániából és Bulgáriából is. A különleges ételeket felsorakoztatott vacsora este nyolc órakor kezdődött, majd hivatalos táncosok léptek a színpadra. Magyar táncokat mutattak be, köztük az elmaradhatatlan palotást. A tulajdonképpeni bál a Kék Duna keringővel kezdődött: a nyitó táncot dr. Kállay Oszkár, a szervező bizottság elnöke mutatta be feleségével, Zitával együtt. Ekkortájt érkeztek azok, akik nem akartak részt venni a vacsorán, mintegy 150 jórészt fiatal vendég. Éjjelkor izgalmas tombola következett, majd folytatódott a tánc az elegáns, szmokingos, estélyi- vagy egyenruhás urak és hölgyek részvételével, egészen virradatig. Egy jól sikerült, emlékezetes bál emlékével térünk haza, és azzal az elhatározással, hogy ha tehetjük, jövőre is itt leszünk. A bál időpontja: 2008. február 2. Szeretettel várunk mindenkit! Jelentkezni az alábbi címen lehet: drkallay@skynet.be

Havas István, Brüsszel

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

München

Keresztelések: Dzekovic Denis, D. Firket és D. Krisztina kiscia 2006. december 3-án, **Bedronka Marc Anton, I.** Alfred és B. Sandra kiscia 2006. december 24-én valamint **Kurucz Vivienne Krisztin, K.** József és F.-K. Katalin kislányja 2006. december 25-én a müncheni Damenstift-templomban részesült a keresztelés szentségében.

*

Halottak: Dr. Guzi Zoltán, 73 éves korában hunyt el, temetése október 25-én a müncheni Ostfriedhofban volt. **Sziji János,** 71 éves korában hunyt el, temetése december 19-én szintén a müncheni Ostfriedhofban volt. Nyugodjanak békében!

† Kandó (Kecskés) Ferenc S. J. 1918-2006

Kandó Ferenc 1918. június 18-án született Nyugat-Felvidéken. Családi nevet Kecskés volt, és nagymamája nevelte. Iskoláit már Csehszlovákiában végezte. Belépett a jezsuitákhoz, és öt társával együtt 1940. szeptember 2-án elkezdte a noviciátust a budapesti Manrézában. A két éves noviciátus és egy év retorika után egészségügyi okok miatt a budakeszi tudósanatóriumba került. A filozófiát Szegeden végezte, a teológiát is ott kezdte el 1948-ban, és az olaszországi Chieri-ben folytatta 1949-ben. 1951. július 15-én szentelték pappá. Harmadik próbációját a

(Folytatás a 8. oldalán)

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Ítt közöljük a magyar lelkészek telefonoszámaát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is:
<http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György és Virágh József főlelkész, Dunstan's House, 141, Gummersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax:** 0044/20/8992 2054. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brington-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:

Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham. **Érdeklődni:** Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax:** 0044-(0)1706/64 59 37.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax:** 0043/1/526 49 72. Misézó helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche); Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmannstrasse 14, **Telefon:** 0043-1-317 3656

Burgenland/Alsóőrít: Pfarramt Unterwart, **Telefon:** 0043/33/527 108

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Fodor János lelkész, Ugrí Mihály gondnok, **Tel.:** 0043/316/68 35 08;

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **Tel.:** 0043/62/820 139

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. **Érdekl.:** Ft. Szabó Ernő, Ungarseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, **Tel.:** 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombatban 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. **Érdeklődni:** Schwarz Mária, **Telefon:** 0043/662/820 139

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, Rue del Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, **Érdeklődni:** P. Havas István Sch.P., **Tel.:** 0032/2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon:** 0032/4/22 33 910; **Fax:** 0032/4/221 16 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax:** 0033/1/42 08 61 70;

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon:** 0033/4/78 501636

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. **Érdeklődni:** Ft. Túrós Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, **Telefon:** 0821/41 90 25 30.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. **Érdeklődni:** Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, **Tel./Fax:** (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. **Érdeklődni:** Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. **Telefon:** (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIÉR-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen. **Érd. Ft. Dr. Szabó József,** Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. **Tel./Fax:** (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim-i és Osnabrück-i** Egyházmegyék: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, **Tel.:** (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN-i** Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. **Érdeklődni:** Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theobaldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netologie.de **Telefon:** (0221)238060. **Fax:** 0221/232120; <http://www.Ungarnzentrum.de>

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon:** (069) 24 79 50 21.
www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

Költöztetés és áruszállítás Magyarországra is, egy nemzetközi költöztető vállalatot keresz-tül, elfogadható áron. **Tel.:** 0049-(0)7034/270 342.

MÉHECSKE CSÁRDA - BIENENHEIM Új magyar és bajor ízekkel várja kedves vendégeit, az aubingi Lohe és Lochhausen határán (Bienenheimstr. 11, 81249 München, **Tel.:** 089/864 14 54). Nyitvatartás: 11-23:00, hétfőnként zárva.

Budaörsön eladó: 590 m² építőköltség, csendes utcában, központban, bővebbé. **Tel.:** 0036-70/55 63 385 vagy 0049-(0)221/76 53 99, e-mail: frommerfoszler@msn.com

Hévízen (termáltó), gyönyörű helyen, apartmanok egész évben kiadók, 10 €/fő. T/F: +36-83/34 10 63.

Magyar ingatlanok közvetítése. **Tel.:** 0036-30/66 76 455

Hatvanban, Budapesttől 50 km-re 460 m² területen, részben felújított családiház eladó: 2 szoba összkomfort, konyha, fürdő, 30 m² fedett terasz, melléképület, garázs, azonnal beköltözhető! Irányár: 50.000 EUR. **Tel.:** 0036-70/6071169.

Tata mellett, 2.800 m² bekerített területen, 4 szoba összkomfortos, felújított családi ház, 102 m² lakóterrel, beköltözhetően eladó. Központi fűtés, pince, garázs, melléképület. M1 autópálya közel. **Ár:** 55.000- EUR. **Tel.:** 0033-1/3469 6008.

Egészítési alapot kínálunk mint második kereseti lehetőséget finansziális rizikó nélkül! NEWAYS Network Marketing Magyarországon! **Érdeklődés ill. felvilágosítás** magyarul tel.: 0049-7131/16 21 86, német nyelven: 0049-7131/20 43 50 - www.gesundesforum.de

Idősek ápolását, házzvezetést 24 órában vállalja empátiával bíró magyar hölgy. **Tel.:** 0035-269 160 0710 v. 0036-20 946 58 70.

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11., minden hó 1., 3., 5. vasárnap 16 órakor; 2. és 4. vasárnap 11 órakor. **Tel.:** 089/601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. **Érdeklődni:** Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. **Tel.:** (089) 982637, 982638, **FAX:** (089) 985419. **E-mail:** info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neunkirchen-Vluyn. **Érdeklődni:** Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon** (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: **Érd. Ft. Szabó Árpád,** Götzenferderstr. 5, D-94121 Salzweg, **Telefon:** (08505) 12 29.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **Telefon:** 0711/2369190 **E-mail:** missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de www.ukgm-stgt.de

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. **Érdeklődni:** Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon:** (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Aksevrseen 4). **Telefon/fax.:** 0047/22744 124

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon:** 0039/06/684-26 20. Misézó helyek: **Róma** - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyvasszonya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. **Milánó** - minden hó első vasárnapján 16.00-kor. Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misek helye: Assisi, Bologna, Catania, Firenze, Padova, Palermo, Torino.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.:** 0041/1/36 23 303. **Misézó helyek:** Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Popa Péter, **Telefon:** 0041/26/534 06 72. Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 11.15-kor az Orsolyiták templomában, (rue de Lausanne). **Genf:** Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon:** 00 41/22/7910458; **Lausanne:** Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon:** 00 41/21/6478 678; **Bern:** Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. □

HIRDETÉSEK

Budán, a Várban, műemlék házban, szép lakás minden hónapban max. 6 napra kiadó. **Tel.:** 0049-(0)251/61 61 30.

Eladó Miskolc-Tapolcan a Barlangfürdő közelében nyaraló (emeletes kőház) 710 m² parkosított telken. **Ár:** 20.000,- EUR, valamint egy félkész ház (kétszintes 48 m²) egy 3590 m² gyümölcsösrel. **Ár** 20.000,-EUR. **Érdeklődés:** 0036-20/42 07 079.

Szülőhegy, kb. 1 ha a Balatonhoz és Termál-fürdőhöz közel eladó! Részben szőlő, gyümölcs és erdő, 2 pincével. **Tel.:** 0036-92/368 960 (esti órákban).

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések
betűnként: 0,10 €
„Jellege” - postaköltség 5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként 0,20
Nagybetűs sorok betűnként 0,40
Egyszerű, 1 „pontos” keret 10,00
Kéthasabos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kivánásokokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %-os, hatszori hirdetésnél 20 %-os, ill. egészévi hirdetés esetén 30 %-os kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

A hirdetések szövegért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de

Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József és Vincze András.

Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATURA
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Chredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15,- €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 €
Előfizetési ár egy évre 15,- €
Tengerentúrra US\$ 50,-
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBKNDE33

Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hanseside 11
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLEKLÉTKÜNK.

NÉMETORSZÁGBAN TERJESZKEDIK A DUNA TELEVÍZIO

70 ezer német háztartásba juthat el kábelben a Duna Televízió és a Duna II Autonómia műsora - erről írt alá műsor-elosztási szerződést Cselényi László, a műholdas közszolgálati csatorna elnöke és az észak-német wilhelm.tel GmbH képviselői. A megállapodás értelmében - egyebek mellett - Hamburg, Norderstedt, Hentstedt-Ulzburg körzetében mostantól a Duna Televízió és a Duna II Autonómia csatorna is megtalálható a kábel-szolgáltató műsorkínálatában. A műsor-továbbítás mindkét csatorna esetében digitálisan történik. A most aláírt megállapodás mellett eddig már több mint félszáz külföldi kábel-szolgáltató társaság kötött szerződést, vagy jelezte igényét, hogy a Duna Televízió mellett a Duna II. Autonómia csatornát is sugározza. Televízióinkkal eddig romániai, szlovákiai és ausztriai kábel-szolgáltatók szerződtek. DTV

AZ ÉLET...

Folytatás a 7. oldalról.

belgiumi Wepion-ban végezte. Utána Louvain-be került, és a magyar kommunikációs minisztere lett egy évig. 1954-ben változtatta nevét Kandó-ra. Ekkor Miláno-ba került egy évre, majd mint operarius a következő négy évben lelkigyakorlatokat adott az olasz Bassano del Grappa-ban. Ezután Triest-ben, a S. Cuore plébánián szolgált. 1965-71 között Ausztráliában, Sydney-ben volt magyar lelkész. 1971-től, két éven át a magyar bányászok lelkésze a belgiumi Charleroi-ban, majd ismét Triestbe került, a S. Cuore plébániára. P. Kandó a kevés szavak embere volt. Az Összevetséget örömmel olvasta héberül. Papi működésének sok magyar közönség-heti állomás volt egészen haláláig. Magyarországi látogatása alkalmával, 2006. november 3-án halt meg Szőlőigetén.

† BÓDÁY JENŐ S. J. 1912-2006

Bóday Jenő Budapesten született 1912. április 28-án. Érettségije után, 1932-től 1933-ig a budapesti Pázmány Péter Egyetemen tanult, aztán 1934. szeptember 14-én belépett a Jézustársaságába. A rendi filozófiát Budapesten végezte 1936. és 1938. között, a teológiát Szegeden 1941-től 1944-ig, a terciát ismét Budapesten 1948-49-ben. Dr. Glattfelder Gyula püspök szentelte pappá 1943. június 25-én Szegeden.

1945-47 között a KIOE munkásifjak lelkésze volt, 1947-48-ban gondnok Kispes-ten. Előjárói külföldre küldték; 1951-52-ben a szórvány magyarok lelkésze lett Kanadában, majd 1953-tól 1956-ig tanár a Regina-ban, a Campion College-ban. 1956-tól 1992-ig különböző magyar plébániákon teljesített lelkési szolgálatot. London-ban (ON) ő alapította meg a Szent István magyar egyházközséget, és templomát is épített (1960-7). Kisegítő lelkész volt Torontóban, Hamiltonban, Montrealban. 1991-től a Kaszap István boldoggá-avatási ügy vice-posztulátora. Közben népmissziókat vezetett P. Békésivel, Bácska-Bánát-ban is.

1997-ben hazatért Magyarországra, ahol először Kispes-ten volt segédlelkész, majd gyenge egészsége miatt bevonult a pilisvörösvári Szent Erzsébet Otthonba. Budapesten halt meg 2006. december 7-én, életének 94., jézusi hivatásának 72., papságának 63. évében.

Miklós-házy Attila ny. püspök

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de